

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dissertatio Triplex Theologica, Ad Mentem Præclarissimi
Ecclesiæ D. S. P. Avgvstini, (Cui consonat Doctor
Angelicvs cum Melliflvo,)**

Schweitzer, Johannes

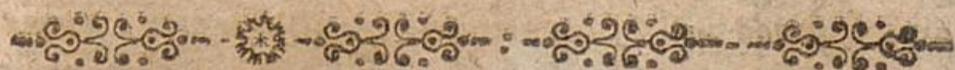
Coloniæ Agrippinæ, Anno M.DC.LXXXII.

Dissertatio Secvnda, De Primorum Hominum peccatis, & peccato originali,
ejusque in posteros transfusione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39320

DISSERTATIO SECUNDA,

De Primorum Homi-
num peccatis, & peccato originali, e-
jusque in posteros transfusione.

DUBIUM PRIMUM.

*Quæ fuerint, secundum S. Augustinum &c.
primi hominis peccata, quibus natura
fuit corrupta?*

NOTA ex S. Augustino in Enchirid. c. 45. In
illo peccato uno, quod per unum hominem
intravit in mundum, & in omnes homines
pertransit, &c. posse intelligi plura pecca-
ta: sive, ut ait S. Thomas 22æ qu. 63. a. 1. Ad unum
peccatum multos motus concurrere posse, & inter hos il-
lum habere rationem primi peccati, in quo primo inordi-
natio reperitur; hanc autem primam inveniri in motu
ante-

A

ante-

interiori anime, quam in actu exteriori corporis, juxta illud Augustini lib. I. de Civ. Dei, c. 18. Non amittitur corporis sanctitas, manente anime sanctitate.

Respondeo, & dico primò: Peccatum primum hominis primi fuit, secundum S. Augustinum, superbia.

Probatur primò ex Ench. cap. in notabili citato: ubi enumerans S. Pater peccata primi hominis, primò loco recenset superbiam, dicens: *Nam & superbia est illis, quia homo in sua potius esse quam in Dei potestate dilexit.*

Probatur secundò ex l. II. de Gen. ad lit. c. 30. ubi ait: *Quando verbis serpentis mulier non crederet, à bona atque utili re divinitus se fuisse prohibitos, nisi jam inesset menti amor ille propria potestatis.* Et ibid. c. 34. *Quid mirum, si superbi volentes esse, sicut dii, evanuerunt in cogitationibus suis?* Et ibid. c. 4. *Nec arbitrandum est, quod esset hominem dejecturus iste tentator, nisi praecepsisset in anima hominis quadam elatio comprimenda, ut per humilitatem peccati, quam de se falso praecepserit, disceret.*

Probatur tertio ex l. 14. de Civ. c. 13. *In occulto autem mali esse coeperunt, ut in apertam inobedientiam laberentur, non enim ad malum opus perveniretur, nisi praecepsisset mala voluntas: porro mala voluntatis initium, quod potuit esse, nisi superbia? initium enim omnis peccati superbia.*

Probatur quartò ex lib. I. de doct. christ. c. 14. ubi S. Pater ait: *Quia per superbiam homo lapsus est, Christus humilitatem adhibuit ad sanandum.*

Pro:

Dubium Primum.

3

Probatum quintò ex Tract. 25. in Joan. Quia voluit suo consilio vivere Adam, lapsus est per eum, qui ante ceciderat per superbiam, qui ei calicem ipsius superbiæ propinavit. Idem docet l. 2. de pecc. merit. c. 19. Conc. 2.º super Ps. 118.

Observandum autem, Augustinum non velle, quod Evæ superbia præcesserit suasionem serpentis, ut notat S. Thomas 22^x qu. 163. a. 1. ad 4. sed quod statim post suasionem, id est, post verba: nequaquam moriemini, sed eritis sicut dii, invaserit mentem illius, & ex ea secuta fuerint alia peccata. Illam autem superbiam vocat Augustinus cit. lib. 14. de Civ. c. 13. Perversa celsitudinis appetitum dicens: Quid est autem superbia, nisi perversa celsitudinis appetitus? perversa enim celsitudo est, deserto eo, cui debet animus inhaerere, principio, sibi quodammodo fieri atque esse principium. Hoc fit, cum sibi nimis placet; sibi verò ita placet, cum ab illo bono immutabili deficit, quod ei magis placere debuit, quam ipse sibi. S. Thomas explicat superbiam, 22^x qu. 163. a. 1. & 2. per appetitum cuiusdam spiritualis boni supra suam mensuram, id est. similitudinis Dei non omnimoda æquiparantia, cum talis non cadat in apprehensione sapientis, sed principaliter, quantum ad scientiam boni & mali, juxta suggestionem serpentis, ut scilicet per virtutem propria natura determinaret sibi, quod esset bonum & malum, ad agendum, vel etiam, ut per seipsam præcognosceret, quid sibi boni vel mali esset futurum, & secundo, quantum ad propriam potestatem operandi, ut videlicet virtute propria natura operaretur ad beatitudinem consequendam &c. Utriusque igitur S. Doctoris sententia est, quod

A 2

primus

primus homo inordinatè appetiverit propriam excellentiam, quæ est proprium superbiæ objectum, & finis hominis in malis, & consequenter prius appetitur per actum interiorem, quam media.

Idem sentit S. Bernardus variis locis: *Adam in paradiso positus primo perdidit circumspeditionem Dei. Testatur enim beatus Augustinus, quod nequaquam tentator hominem de paradiso ejecisset, nisi aliqua elatio in animam hominis præcessisset.* lib. cont. divers. sent. hic honor, & hac erat dignitas hominis --- sed intumuit honoris fastigio delectatus; serm. in Cœn. D. *Ecce inquit altitudinem meam primus Angelus affectavit, & populum qui sibi crederet, habuit -- scientiam quoque, quæ nihilominus mea est, surripere voluit homo.* serm. de Advent. D. *Eva expectare noluit, ut de manu Domini, unde jam cetera acceperat, perfectionem quoque beatitudinis mereretur, sed præripere illam serpentis consilio attentavit:* serm. 10 in Fest. omnium SS.

Objicies primò. Serpens non fuit locutus Adamo, ergo non fuit secuta superbia suasionem illius in Adamo. Respondeo distinguendo antecedens: serpens non fuit locutus Adamo immediatè, concedo: non fuit locutus mediatè, id est, mediante muliere, quæ verba illius retulit, cùm illum ad edendum fructum veritum provocaret, & ad superbiam incitaret, nego antecedens, & consequentiam. *Sumpsit de fructu ejus, inquit S. Augustinus lib. 11. de Gen. ad lit. c. 30. & manducavit & dedit etiam viro secum &c.* relatis sine dubio verbis serpentis promissoriis, *nequaquam moriemini, sed eritis sicut dii,* cùm maximè desideraret virum habere
sui

sui imitatore. Hinc S. Pater cit. lib. c. 39. dicit, fuisse verba Dei insultantis Adamo, quando dixit Gen. 3. *Ecco Adam quasi unus ex nobis factus est sciens bonum & malum*, quia scilicet non solum non fuit consecutus, quod superbè appetivit, sed etiam, quod habuerat, amisit. Et ibidem c. 39. ait, fuisse verba deterrentis cæteros, ne ita superbirent. & c. 42. *Virum propter aliquam mentis elationem, quæ Deum internorum scrutatorem latere non poterat, aliqua experiendi cupiditas sollicitavit, cum mulierem videret, accepta illa esca, non esse mortuam.*

Objicies secundò. Primum hominis primi peccatum fuit peccatum inconsiderationis contra præceptum se noscendi, quo obstrictus fuit ab initio creationis; ergo primum peccatum non fuit superbia. Respondeo negando consequentiam, quia præceptum illud fuit regula humilitatis, & consequenter sicut notitia sui est connexa humilitati, ita inconsideratio sui est connexa superbiæ, juxta illud S. Bernardi serm. 35 super Cant. *Quanam causa tanta dejectionis? profecto quod homo, cum in honore esset, non intellexit, --- vides quam sit fugienda nobis hæc ignorantia, de quâ tot millia malorum universo nostro generi provenerunt. Ait enim propterea hominem jumentis insipientibus comparatum, quia non intellexit.*

Objicies tertio: Qui appetit similitudinem Dei, quantum ad scientiam, non peccat, quia omnis homo naturaliter scire desiderat: ergo primus homo, appetendo similitudinem Dei, quoad scientiam, non peccavit; ergo non comisit peccatum superbiæ, talem si-

militudinem appetendo. Respondeo distinguendo antecedens : qui appetit similitudinem Dei, quoad scientiam, ordinatè, non peccat, concedo : qui appetit inordinatè, siue supra propriam mensuram, non peccat, nego antecedens : & distinguo similiter consequens : ergo primus homo non peccavit, appetendo ordinatè, concedo ; inordinatè, nego consequentiam primam, & secundam. *Qui per se vult esse, inquit S. Augustinus in psal. 70. ut Deus à nullo est, perversè vult esse similis Deo, ut diabolus, qui noluit esse sub eo, & ut homo, qui, ut servus noluit teneri precepto.*

Objicies quartò : Primi homines fuerunt primo tentati circa fidem his verbis : *non moriemini &c.* ergo primum peccatum non fuit superbia. Respondeo negando consequentiam. Licet enim serpens prius illa protulerit, intentio tamen fuit primo trahere in peccatum superbiæ ; sicut etiam, absoluta tota propositione, accidit ob verba extrema, quæ maximam excellentiam promittebant. *Eritis sicut dii &c.* per quæ proponebatur motivum superbiæ.

Objicies quintò. Fides est fundamentum justitiæ : ergo infidelitas est fundamentum iniustitiæ : ergo peccatum infidelitatis fuit prius. Respondeo negando consequentiam. potius enim sequitur infidelitatem esse finem iniustitiæ. siue ultimo destrui fidem, sicut fundamentum domus ultimo destruitur ; quo pertinet illud Augustini lib. de Pastor. c. 2. *Alia secta in Africa, alia in Oriente, alia in Aegypto, alia in Mesopotamia. Diversis locis sunt diverse, sed una mater superbiæ omnes genuit.*

Objicies sextò. S. Augustinus docet inordinatum amorem erga uxorem fuisse primum Adæ peccatum; nam lib. II. de Gen. ad lit. c. 42. ait: *Adam, posteaquam de ligno prohibito seducta mulier manducavit, ei que dedit, ut simul ederent, noluit eam contristare, quam credebatur posse sine suo solatio contabescere, si ab ejus alienaretur animo --- non quidem carnis victus concupiscentia, quam nondum senserat in resistente lege membrorum legi mentis sue: sed amicali quadam benevolentia, qua plerumque fit, ut offendatur Deus, ne homo ex amico fiat inimicus. &c.* Et lib. 14. de Civit. c. II. ait: *Credendum est, illum virum sua femina, uni unum, hominem homini, conjugem conjugem, ad Dei legem transgrediendam, non tanquam verum loquenti credidisse seductum, sed sociali neesse situdine paruisse, ergo &c.* Respondeo negando antecedens: Ad cujus probationem dico, S. Patrem in locis civitatis tantum velle, quod amor uxoris fuerit prior inobedientia, qua violavit præceptum, posterior autem superbia, de quâ ibi non loquitur.

Instabis: Nondum erat in Adamo concupiscentia, quando uxorem inordinatè amabat, ut patet ex primo jam citato loco: ergo superbia illum amorem non præcessit.

Respondeo negando antecedens. non enim negat S. Pater quod fuerit in illo concupiscentia, sed quod senserit eam in membris, & victus fuerit ab illa. Nondum enim aperti erant oculi eorum, & completa transgressio. Et hinc fortè nondum animadvertit, unde inordinatio appetitus proveniret, sicut quando timuit

contristare uxorem, non consideravit mutationem in illa factam & aliquid pœnale.

Instabis secundò. Dicit S. P. Augustinus lib. 14. de Civ. c. 14. quod Adam, dum Deo arguenti respondit: *Mulier, quam dedisti mihi sociam, dedit mihi de ligno & comedi*, se excusando accusaverit. *Licet isti, inquit, non sicut Cain, quod commiserunt, negent, adhuc tamen superbia querit in aliud referre, quod perperam fecit: superbia mulieris in serpentem: superbia viri in mulierem. Sed accusatio potius quam excusatio vera est, ubi mandati divini est aperta transgressio. &c.* Sed Adam tacitè pro excusatione allegat tantum amorem uxoris in citatis verbis: ergo ille fuit primum peccatum. Respondeo Adamum videri voluisse referre causam sui peccati in Deum, eo quod ille sociam mulierem dedisset, amoremque naturalem erga illam indidisset, quo impulsus verba ipsius audivit, & consensit, quam excusationem Deus tacitè rejecit respondendo: *Quia audisti vocem uxoris tue & comedisti &c.* Et satis insinuavit, uxorem non fuisse audiendam. Huc spectant verba S. Augustini loco proximè citato: *Neque enim hoc propterea non fecerunt, quia id mulier serpente suadente, vir muliere impertiente commisit, quasi quicquam Deo, cui vel crederetur, vel cederetur, anteponendum fuerit.*

Urgebis: Superbia est amor sui nimius, sed amor sui in Adamo non potuit esse primum peccatum: ergo superbia non fuit primum peccatum, sed potius inordinatus amor uxoris: Probatur minor: quia homo non se primò, sicut Angelus, sed priùs alia sensibilia objecta intelligit & amat; ergo primum peccatum

non

non fuit amor sui vel proprii commodi, sed alterius objecti sensibilis, videlicet uxoris, cum aliud objectum sensibile non occurreret, quod excitaret ad peccatum: ergo &c. Respondeo negando minorem, & ad probationem ejus dico, quod primò sibi inordinatè concupiverit supra expositam excellentiam, licèt non ita facilè & sine suatore extrinseco ex se & ab intrinseco potuerit ad superbiam, sive inordinatum excellentiæ amorem excitari, quàm potuit Angelus ex cognitione suæ excellentiæ.

Objicies septimò. Si homo commiserit peccatum superbiæ, appetendo inordinatè excellentiam, appetivit excellentiam à serpente promissam his verbis: *Eritis sicut Dij*: sed talem appetere ante peccatum non potuit: ergo non commisit primò peccatum superbiæ. Probatur minor: quia excellentia promissa dictis verbis erat excellentia divina, quam primus homo sibi sciebat esse impossibilem. Respondeo negando minorem. Ad cujus probationem dico, verbis serpentis non fuisse propositam omnimodam æqualitatem cum Deo, sed similitudinem Dei, ut ex verbis constat, quam desideraverunt inordinatè, sive supra mensuram, & ideo peccarunt peccato superbiæ, quæ est appetitus inordinatus propriæ excellentiæ seu celsitudinis. Alii respondent peccatum superbiæ in primis hominibus incepisse à nimia & inordinata consideratione & appetitione propriæ excellentiæ, & completam fuisse in appetitione æqualitatis cum Deo.

Objicies octavò. Primum mulieris peccatum fuit dubitatio de pœna mortis appositæ transgressioni præ-

cepti, ut constat ex his verbis: *Ne fortè moriamur;* ergo primum peccatum non fuit superbia. Respon-
deo negando antecedens: per tò fortè enim non sem-
per in Scriptura significatur dubitatio. Hic autem
significatur incertus eventus mortis, ob incertitudi-
nem transgressionis, quæ erat primis hominibus li-
bera.

Dico secundò. Primus homo peccavit etiam pec-
cato inobedientiæ & aliis pluribus, secundum Augu-
stinum. De inobedientia constat, quia primus homo
præcepta Dei contempsit, ut patet ex illo Tract. 4. in
Epist. Joan. *Contempsit Adam in paradiso positus præ-
ceptum Dei, & erexit cervicem, veluti in potestate sua
esse cupiens, & nolens subdi voluntati Dei.* Et lib. 14. de
Civ. c. 13. *Primi parentes in occulto mali esse ceperunt,
ut in apertam inobedientiam laberentur.* Et lib. 5. de
hæres. c. 5. *Eva inobediens meruit pœnam, Maria
obediendo consecuta est gratiam.* Et lib. 8. de Gen. ad
litt. c. 14. *Homo contemnens præceptum Dei didicit, quid
interest inter bonum obedientiæ & malum inobedientiæ.*
Et lib. cont. Advers. legis. c. 14. *Hæc est pœna inobe-
dienti homini reddita in semetipso, ut ei vicissim non obe-
diatur, nec à semetipso.*

Probatum etiam de aliis peccatis ex eodem Augusti-
no, qui loco in notabili citato ex Enchr. ait: *In illo pec-
cato uno possunt intelligi plura, & subjicit: nam & super-
bia est illic --- & sacrilegium, quia Deo non credidit, &
homicidium, quia semetipsum precipitavit in mortem: &
fornicatio spiritualis, quia integritas mentis humana ser-
pentina suasionem corrupta est: & avaritia, quia plus quam
illi sufficere debuit, appetivit &c.* Ad-

Adde his peccatum curiositatis, gulæ, scandali &c. S. Bernardus quoque varia refert peccata. dicit, quod fuerint inobedientes, intemperantes, in verba malitiæ conversi ad excusanda peccata &c. Specialis autem difficultas est, an primi homines commiserint peccatum infidelitatis & fidem amiserint?

Dico tertio. S. Augustinus favet sententiæ affirmati-
 tivæ. Constat ex variis locis. Primo ex Conc. 2. in ps.
 70. ubi ait S. Pater: *Credidisti, quod promisit diabolus, &
 invenisti quod minatus est Deus.* Secundo ex Conc. 1.
 in ps. 68. *Rapere voluerunt divinitatem, perdiderunt
 felicitatem.* Tertio ex lib. 2do de Gen. cont. Manich.
 c. 15. *Quid hic intelligitur nisi persuasum esse (subintel-
 lige per verba serpentis) ut sub Deo esse nolent, sed in sua
 potestate potius sine Dominio, ut legem ejus non observa-
 rent, quasi providentes sibi, ut seipsi regerent non indigen-
 tes illius intrinseco lumine; sed utentes propria providen-
 tia, quasi oculis suis, ad dignoscendum bonum & malum,
 quod ille prohibuisset? Hoc est ergo quod persuasum est, ut
 suam potestatem nimis amarent, & cum Deo pares esse
 vellent.* Quarto ex l. de Cant. nov. c. 8. *Deum con-
 tempnit, serpenti credidit.* Quinto ex serm. 34. de di-
 vers. c. 2. *Aurem præbuit serpenti, aurem clausit ad
 Deum - - inde enim audivit Deum, inde audivit diabo-
 lum, quare non potius meliori credidit?* Sexto ex lib.
 14. de Civ. c. 17. ubi dicit S. Augustinus: *Cognoverunt
 (intellige se esse nudos) quod felicius ignorarent, si Deo
 credentes & obedientes non committerent, quod eos coge-
 ret experiri, infidelitas & inobedientia.* Septimo ex l. 1.
 de pecc. merit. c. 7. ubi explicans S. Pater illud Apo-
 stoli

stoli ad Rom. 8. *Si Christus in vobis est, corpus quidem mortuum est, propter peccatum, spiritus verò vivit, propter justificationem &c.* Sic ait: *Attendere quippè debent corpus adhuc peccati meritum gerere, quod conditioni mortis obstrictum est. Sed jam spiritum cœpisse vivere propter justificationem fidei, qui & ipse fuerat in homine quadam morte infidelitatis extinctus. Id est, fides per infidelitatem in primo homine fuerat extincta.*

Consentit S. Bernardus dicens: *Credidit insipiens mulier pollicenti, sed seducenti: eritis sicut dii scientes bonum & malum ferm. 68. sup. Cant, S. Thomas 22. q. 163. a. 4. mulier credidit verum esse, quod serpens suasit.*

Objicies primò. Si primi homines defecerint à fide, sequitur totam Ecclesiam defecisse à fide, sed hoc salva fide dici nequit, ergo primi homines non defecerunt à fide. Sequela majoris probatur: quia Ecclesia in principio constabat tantum ex duobus primis hominibus: ergo tota Ecclesia defecit, si ambo defecerint. Imò si unus tantum defecisset, non mansisset Ecclesia, cum Ecclesia sit plurium fidelium collectio. Minor etiam probatur: quia Ecclesiæ à Christo fundatæ promissum fuit nunquam esse defecturam, ut constat ex illo Luc. 22. *Rogavi pro te, ne deficiat fides tua.* Et illo Osee. 2. *Sponsabo te mihi in sempiternum &c. Sponsabo te mihi in fide;* ergo & prima non potuit deficere. Respondeo negando minorem; Ad cujus probationem, nego consequentiam, si ista collectio primorum hominum Ecclesia sit dicenda, & dico cum Augustino lib. de corrept. & grat. c. 12. *Ita factum est.*

est, ut voluntas hominis invalida & imbecilla, in bono adhuc parvo perseveraret, per virtutem Dei, cum voluntas primi hominis fortis & sana in bono ampliori, non perseveraverit --- dicente ergo Christo, rogavi pro te, ne deficiat fides tua, intelligamus ei dictum, qui edificatur supra petram. Atque ita homo non solum, quia misericordiam consecutus est, ut fidelis esset, verum etiam, quia fides ipsa non deficit, qui gloriatur in Domino gloriatur.

Dixi. Si Ecclesia dicenda sit; quia Ecclesia dicitur à vocatione, qua vocantur ad fidem infideles, juxta illud S. Augustini serm. 16. de verb. Apost. c. 1. Vocavit nos Deus cum aversi essemus; primi autem homines ante prævaricationem non fuerunt aversi, sed creati in gratia, ut constat ex Dissertat. præced.

Objicies secundò. Si Adam à fide defecit, falsum est illud Pauli 1. ad Timoth. 2. Adam non est seductus. Sequela probatur, quia si lapsus fuit in errorem contra fidem, fuit seductus non minus, quam Eva, sicque nullum erit inter virum & mulierem, quoad hoc, discrimen, cujus oppositum insinuat Apostolus & ipse S. Pater lib. 14. de Civ. c. 11. ubi ait: Sicut enim Aaron erranti populo ad idolum fabricandum non consensit inductus, sed cessit obstrictus; nec Salamonem credibile est errore putasse, idolis esse serviendum, sed blanditiis scemineis ad illa sacrilegia fuisse compulsus: ita credendum est, illum virum sua scemina uni unum, hominem homini, conjugem conjugem ad Dei legem transgrediendam, non tanquam verum loquenti credidisse seductum, sed sociali necessitudine paruisse. Non enim frustra dixit Apostolus: Adam non est seductus, mulier autem seducta est: nisi quia illa, quod ei ser-

serpens locutus est, tanquam verum esset, accepit; ille autem ab unico noluit consortio dirimi, nec in communionem peccati, nec ideo minus reus, sed sciens prudensque peccavit. Unde & Apostolus non ait, non peccavit, sed non est seductus. --- Hos autem seductos intelligi voluit, qui id, quod faciunt, non putant esse peccatum, ille autem scivit. Alioquin, quomodo verum erit, Adam non est seductus --- quid ergo opus est pluribus? etsi credendo non sunt ambo decepti, peccando tamen ambo capti sunt, & diaboli laqueis inquinati: ergo &c.

Respondeo negando sequelam, & ad probationem dico, non fuisse seductum taliter, qualiter fuit seducta Eva. Eva enim circumventa ab astutia serpentis credidit, Deum fuisse mentitum, dum mortem fuit minatus, & ex invidia prohibuisse, ne de ligno ederent, ne ad Dei similitudinem pervenirent: Adam vero non sic fuit seductus. Si enim deceptus fuit, non fuit deceptus propter serpentis promissionem, nec propter fidem adhibitam verbis illius, aut uxoris, credendo futurum, quod dixerunt, sed propter propriam conjecturam adjunctam partim elatione superbiae, partim inordinato affectu erga uxorem, & sub conditione, si possibile foret, incidit in falsas cogitationes & dubitationem saltem deliberatam contra fidem. Hinc dicit S. Pater Augustinus l. 11. de Gen. ad lit. c. ult. *Virum propter aliquam mentis elationem sollicitavit aliqua experiendi cupiditas &c.* experiendi nempe, qualis esset virtus illius cibi, cum mulierem sumpto cibo non vidisset mortuam. Hinc S. Thomas in 2. dist. 22. qu. 1. a. 3. in muliere, inquit, talis fuit elationis progressus, ut ad verba serpentis

pentis tantum excellentia appetitum conciperet, ut judi-
 cium rationis perverteret, & crederet hoc possibile esse &
 verum, quod diabolus dicebat, & propter hoc dicitur esse
 seducta: In viro autem non tantum excrevit in principio
 amor propria excellentia, ut iudicium eius perverteret,
 quasi crederet hoc esse futurum, sed quia illud vellet, si pos-
 sibile foret, & ideo non dicitur fuisse seductus: sed tamen
 talis elatio ad experiendum ipsum incitavit. Unde ali-
 quam dubitationem elatio in eo fecit, quae in muliere fir-
 mam opinionem conceperat &c. Adde Adamum de-
 ceptum fuisse etiam ex nimia passione secundum S. Au-
 gustinum lib. 14. de Civ. c. 11. quia credidit peccatum
 esse veniale, si contra praeceptum comederet de ligno
 vitae, id est de facili remissibile, ut exponit S. Thomas
 22æ quaest. 163. a. 4. ad 3. ex quo etiam colligitur effi-
 cax fuisse argumentum, quo usus fuit S. Augustinus &
 alii Patres contra Semipelagianos contendentes fidem
 ex nobis esse, & per illam nos gratiam mereri, videlicet,
 fidem in posteris Adæ fuisse amissam, nec posse recupe-
 rari nisi per gratiam Salvatoris, quia Adam cum Eva
 peccando perdidit fidem, & quidquid ille perdidit, po-
 steros in ipso perdidisse. Ex quibus patet quoque,
 quo sensu de Adamo verificari possit illud S. Ber-
 nardi Ep. 1. ad Robert. *Protoplastum dolo captum expul-
 lit de Patria felicitatis: & illud serm. 26. de mod. bene-
 viv. Adam peccavit per industriam; Eva verò per igno-
 rantiam: qui verò decipitur, ignorat quid consentiat.*

Objicies tertio. S. Augustinus l. 11. de Gen. ad lit.
 c. 42. negat Adam credidisse serpenti, dicens: *illud
 magis movet, si jam spiritalis erat Adam, quamvis mente,*

non corpore, quomodo credere potuerit, quod per serpentem dictum est. Et infra. Non tamen arbitror eum, si jam spiritali mente præditus erat, ullo modo credere potuisse: ergo non est sententia S. Augustini, quod Adam erraverit in fide. Respondeo negando consequentiam. Adam enim ut dictum est Dissertat. præcedenti non erat spiritalis, quando serpenti credebatur; si per spiritalitatem intelligatur gratia sanctificans, quæ jam per peccatum superbiæ erat perdita. Adde, Adamum non fuisse taliter seductum, qualiter fuit Eva, ut dictum est in responsione ad objectionem secundam.

Objicies quartò: Adam post peccatum timuit Deum juxta illud Gen. 3. *Vocem tuam audivi in Paradiso & timui*: ergo non amisit fidem. Probatuf consequentia; quia per fidem cognovit Deum, quem timuit. Respondeo negando consequentiam, & ad probationem dico, timorem illum potuisse oriri ex notitia naturali Dei, non totaliter per peccatum destructa.

Objicies quintò: Angeli per peccatum non perdidit fidem; ergo nec primi homines. Probatuf antecedens: quia *dæmones credunt & contremiscunt*, ut testatur Apostolus Jacobus. Consequentia etiam probatur: quia Angelorum peccatum fuit gravius.

Respondeo distinguendo antecedens: Angeli non perdidit fidem acceptam pro dono Dei supernaturali, quo creditur Deo revelanti, nego: acceptam pro notitia Dei naturali, relicta post peccatum, concedo antecedens. Et eodem modo distingui potest consequens: ergo nec primi homines acceptam pro dono
rali,

tali, nego; acceptam pro notitia naturali, concedo consequentiam.

Objicies sextò, Homines in statu naturæ lapsæ non amittunt fidem, etsi gravissima committant peccata; ergo nec primi homines amiserunt fidem. Respondeo negando consequentiam. qui enim in hoc statu post gravissima peccata non amittunt fidem, tribuere debent misericordiæ Dei, apud quem, ut Augustinus ait l. 3. de lib. arb. c. 18. *Iustum est, ut qui sciens recta, non facit, amittat ipsam rei scientiam.* Adde: Deum etiam in hoc statu permittere plurimos labi in peccatum infidelitatis, ob præcedentia peccata.

DUBIUM SECUNDUM.

An detur peccatum originale, & ejus existentia ab Augustino efficaciter probetur?

A Dec necessaria est peccati originalis notitia, ait S. P. Augustinus lib. 5. contra Julian. c. 2. *Vt, qui illud negant, ipsa fidei fundamenta nitantur subvertere.* Negavit autem olim peccatum originale Pelagius cum suis pestiferis discipulis Cælestio & Juliano (quorum Magister fuit Origenes, & post illum Rufinus Monachus Aquilejensis, Origenis discipulus, ut in historia

B

Pela.

Pelagiana ostendit Pater de Noris, & Natalis Alexander in Hist. Eccl.) qui voluerunt primum hominem sibi soli per peccatum nocuisse, excepto hoc, quòd per illud posteris suis malum exemplum dederit, & occasionem illud imitandi. Unde dicebant, posteros primi hominis nasci in illo statu, in quo Adam fuit ante peccatum, ut ex pluribus Augustini libris constat, fuitque hic error ab Augustino magno labore & diligentia per multos annos examinatus & refutatus: Et hinc optimè S. Doctor meritis fuit de fide christiana, cujus fundamentum dicti hæretici evertere conabantur, per negationem peccati originalis. *In causa*, inquit S. Pater lib. 2. de grat. contra Pelag. c. 24, *duorum hominum, quorum per unum venundati sumus sub peccato, per alium redempti à peccato, propriè fides christiana consistit.* Hæc hæresis fuit radix & origo plurimorum errorum, usque ad hæc tempora nostra in variis hæreticis, quorum aliqui cum Pelagio universaliter peccatum originale negant; aliqui tantum volunt illud contrahi à filiis infidelium. Hæc examinabitur, quid senserit Augustinus, id est, quomodo existentiam peccati originalis probaverit?

Respondeo & dico: quòd detur peccatum originale, id est, peccatum verum ac propriè acceptum, à primo homine in posteros derivatum, ab Augustino efficaciter probatur. Hæc doctrina tam apertè revelata est in S. Scriptura secundum August. l. 3. de peccat. merit. cap. 4. *Vt, etiamsi solvi adversariorum argumenta non possent, nihilominus ei firmissimè inhaerendum sit.* Loca verò Scripturæ, quibus utitur S. Pater, ad probandum,

dum, dari peccatum originale; prout est infectio personarum, ab Adam naturali generatione descendit, sunt varia: Præcipue probat ex illo, ad Rom. 5. *Sicut per unum hominem peccatum in hunc mundum intravit, & per peccatum mors, & ita in omnes homines mors pertransit, in quo omnes peccaverunt: Quem locum quidam Pelagiani interpretabantur de ingressu peccati, per solam imitationem, juxta illud Augustini serm. 14. de verb. Apost. c. 14. Conantur respondere, & dicere, ideo dictum hoc ab Apostolo, quia primus peccavit Adam, & qui postea peccaverunt, illum imitando peccaverunt &c.* at evincit Augustinus ibidem: & l. 1. de peccat. merit. c. 8. & sequentibus, non posse hoc intelligi de sola imitatione, aliàs diabolus deberet dici princeps peccati, & per eum intrasse peccatum, cujus contrarium constat ex loco Apostoli jam cit. & ex illo quod additur ibidem: *Sicut enim per inobedientiam unius hominis peccatores constituti sunt multi: ita per unius obedientiam justii constituentur multi.* Ex quo colligitur, quod sicut justii non constituuntur per solam imitationem, sed per gratiam, quæ illis infunditur, ita etiam peccatores non constituuntur per solam imitationem, sed per peccatum derivatum in illos, ab uno homine, tanquam generationis principio; ut nihil dicam de illis, qui ob defectam cognitionis Adam imitari non potuerunt, & tamen in eo peccaverunt: Verba Augustini lib. cit. de peccat. merit. sunt hæc: *Si Apostolus peccatum istud commemorare voluisset, id in hunc mundum non propagatione, sed imitatione intraverit, ejus principem non Adam, sed diabolum diceret, de quo*

scriptum est, ab initio diabolus peccat: de quo etiam legitur in libro Sapientie: Invidia diaboli mors intravit in orbem terrarum, &c. imitantur quidem Adam, quotquot per inobedientiam transgrediuntur mandatum Dei: sed aliud est, quod exemplum est voluntate peccantibus, aliud quod origo est cum peccato nascentibus. Nam & Christum imitantur Sancti eius &c. sed præter hanc imitationem gratia ejus illuminationem, justificationemq; nostram etiam intrinsecus operatur &c. Sicut ergo ille, in quo omnes vivificabuntur, præterquam quod se ad justitiam exemplum imitantibus præbuit, dat etiam sui spiritus occultissimam fidelibus gratiam, quam latenter infundit & parvulis: sic & ille, in quo omnes moriuntur, præterquam quod illis, qui præceptum Domini voluntate transgrediuntur, imitationis exemplum est, occulta etiam tæbe carnalis concupiscentiæ suæ tabificavit in se omnes de sua stirpe venientes. Hinc omnino nec aliunde, Apostolus dixit: Per unum hominem peccatum intravit in mundum.

Utitur etiam S. Pater ad probandum peccatum originale loco Apost. ad Ephes. 2. sic enim serm. supra cit. de verb. Apost. c. 14. ratiocinatur: Respexit originem, cum ait: Ira Dei manet super eum. Quam respiciens & Apostolus, dixit: Fuimus & nos aliquando natura filij iræ. Non accusamus naturam, natura auctor Deus est; à Deo bono est instituta natura. Sed per malam voluntatem à serpente vitiata est; ideo quod fuit in Adam culpa, non natura, nobis propagatis factum est jam natura. Ab hoc vitio natura, cum quo nascitur homo, non liberat, nisi qui natus est sine vitio. Ab hac carne non liberat, nisi ille, qui

qui natus est sine peccato per similitudinem carnis peccati.

Lib. 6. cont. Jul. c. 4. allegat testimonium ejusdem Apost. 2. ad Cor. 5. Quoniam unus pro omnibus mortuus; ergo omnes mortui sunt. Et pro omnibus mortuus est, & dicit: ex hoc enim probavit, omnes mortuos esse, quia pro omnibus mortuus est unus. Impingo, inculco, infercio recusanti. accipe, salubre est. Nolo moriari. Unus pro omnibus mortuus est; ergo omnes mortui sunt. Vide, quia consequens esse voluit, ut intelligantur omnes mortui, si pro omnibus mortuus est: quia ergo non in corpore, restat ut in peccato esse mortuos omnes, si pro omnibus Christus mortuus, nemo neget, nemo dubitet, qui se non negat, aut dubitat esse Christianum.

Rationes, quibus S. Pater probat existentiam peccati originalis, sunt variae. Prima delimitur à denegatione vitae aeternae & baptismi. Arguit enim S. Doctor contra Pelagianos: Si non daretur peccatum originale, Deum sine injustitia non posse parvulis negare baptismum & vitam aeternam, ut patet ex libris, quos contra eos scripsit, praesertim Julianum. Nam l. 1. cont. Jul. c. 7. ait: Iam tu responde, utrum Deus justus nulli obnoxiam peccato imaginem suam, privare vita possit aeterna? Lib. 3. c. 12. Quare nihil mali merentes, tot in parvulis imagines Dei, si non baptizentur, non admittitis ad regnum Dei? nunquid ipsi sibi defuerunt, ut priventur regno, ut tam luctuoso puniantur exilio, cum id non fecerunt, quod facere omnino non poterant? & ibid. qua justitia quæso à regno Dei, à vita Dei alienatur imago Dei, in nullo transgressa legem Dei? Similia habet

L. c. 15 l. 6. c. 4 l. 1. oper. imperf. c. 35. ubi sic ait: *Die qua iustitia ille parvulus adoptatur in baptismo, ille sine hac adoptione moriatur, cur non sit ambobus honor iste communis, aut ab isto honore alienatio, cum sit ambobus, seu bona, seu mala causa communis? non dicitur, quia nec Dei gratiam, nec Dei iustitiam homo magis Pelagianus, quam Christianus sapi, &c.*

Secundò probat S. Pater existentiam peccati originalis argumento deducto à necessitate baptismi, quam Pelagiani agnoscebant. Si enim peccatum originale non daretur in parvulis, superfluous esset baptismus, utpote institutus, ad conferendam gratiam remissivam peccati, juxta illud 1. 2. de verb. Apost. c. 2. *Quid necessarium ergo habuit infans Christo, si non aegrotat?*

Tertia ratio petitur ex concupiscentia, cum qua nascuntur parvuli, & quæ manet in renatis. Quòd enim cæca & indomita concupiscentia sit pœna peccati, & ideo in hominibus innocentibus esse non potuerit, probatum est tract. præced. *Sua culpa, inquit. pat. l. 1. ad Bonif. c. 16. sibi accidens malum natura humana permittatur agnoscere, ne cogatur, aut, quod est impudentissimum, de his suis moribus non erubescere, aut quod est ingratiissimum, de sui Creatoris operibus erubescere. Hujus nos pudet, & meritò pudet. Portamus omnes, inquit S. Bernardus loc. sup. cit. impressum nobis cauterium conspirationis antiquæ, --- per hereditariam concupiscentiam serpens nostrum sedula satagit sollicitudine vendicare consensum, --- legi mentis contraria lex rebellionis insatigibili assidue contradicit.*

Quarta ratio desumitur ex profunda ignorantia,
errore,

errore, & insipientia. Ex his enim concludit S. Pater, dari peccatum originale, ut notum est ex l. 3. de lib. arbit. c. 8. ubi ait: Si autem homo, qui nunc nascitur, cum ista ignorantia bonus esset, aliter esset; nunc autem, quia ista est, non est bonus &c. pœnam istam esse, quis dubitet? omnis autem pœna, si iusta est, peccati pœna est, & supplicium nominatur; si autem iniusta pœna est, quoniam pœnam esse nemo ambigit, injusto aliquo dominante, hominè imposita est. Porro quia de omnipotentia Dei, & iustitia dubitare dementis est, iusta hæc pœna est, & pro peccato aliquo penditur. Et l. 5. cont. Jul. c. 4. Quapropter humana natura, quæ jacet in parvulis, cui laudibus vestris salvatorem, tanquam sana sit, invidetis, quemadmodum prius proferat insipientiæ, quàm sapientiæ fructus, videtis, & radicis ejus vitium videre non vultis, aut videtis, quod pejus est, & negatis, &c. unde potuerunt in tantum malum ruere, si divino iudicio nulla origini debetur pœna vitiatæ? Similia habet in plurimis aliis locis.

Quintò probat S. Pater existere peccatum originale in parvulis ex morte, & laboriosissimis & gravissimis hujus vitæ malis, sive iugo gravi, quod est super filios Adam à die exitus de ventre matris eorum, ut Ecclesiasticus loquitur Eccle. c. 40, hæc enim supponunt culpam. Huc spectat illud Augustini l. 2. cont. Jul. c. 1. Magis quæ iniquus aut infimus ostenditur, si iugum grave super filios Adam à die, sicut scriptum est, nativitatis eorum, usque in diem sepulturae in matre omnium: sub quo iugo imago ejus atteritur, aut ipse nullo, vel originali, vel proprio precedente peccato, aut quilibet alius ipso imponit invito. Et l. 4. c. ult. Quia nec injustus, nec impotens est

Deus, restat quod non vis, sed cogeri confiteri, quod grave jugum non fuisset, nisi delicti originalis meritum precessisset. Et l. 6. cont. Jul. c. 5. Quomodo autem non est injustum jugum grave, si nullum est in parvulis malum, propter quod justè jugo premantur gravi. Et l. 1. oper. imperf. c. 39. Neque enim sub Deo justo miser esse quisquam, nisi mereatur, potest. Et l. 6. e;uidem oper. c. 27. Vbi est justitia Dei, quàm si cogitares, nunquam crederes sine ullo merito peccati originalis tam miseros esse nascituros? Et serm. 139. de temp. Malorum omnium nostrorum causa peccatum est. Non enim sine causa mala ista homines patiuntur: iustus est Deus: non ista paterentur, si non mererentur.

Dices, Deus permittit tantùm has miserias: ergo non bene concluditur ex illis existentia peccati originalis. Respondeo negando consequentiam, & dico cum Augustino l. 1. oper. imperf. cont. Jul. c. 50. Ipse est omnipotentissimus, qui grave jugum, quo premuntur filij Adam, ex die nativitatìs suæ, procul dubio ab eis posset auferre, imò nec ullo modo illud imponeret, imponere permitteret, nisi peccata in eis, cum quibus nati sunt, inveniret.

Hunc peccati originalis effectum, & consequenter argumenti Augustiniani hujus vim agnovit pariter S. Bernardus, dicens: Originale quidem maximum illud delictum vocatur, quod à primo Adam contrahimus, --- maximum planè -- in singulis quoque à planta pedis usque ad verticem diffunditur hoc venenum; sed & aliter nihilominus in universam dilatatur aetatem, ab ea scilicet die, qua sua quemq; concipit, usque ad eam, qua communis

eam recipit mater. Alioquin unde grave jugum super omnes & totos filios Adam? idq̄ à die exitus de ventre matris eorum, usque in diem sepulturae in matrem omnium? serm. de Pass. D. fer. 4 Hebd. pœnit.

Et S. Thomas 2. 2. q. 164. a. 1. in corp. Sicut rebellio carnalis appetitus ad spiritum est pœna peccati, ita etiam & mors, & omnes corporales defectus &c. primi parentes fuerunt à Deo instituti, non solum sicut quaedam personæ singulares, sed sicut quaedam principia totius humanae naturae ab eis ad posterios derivanda simul cum beneficio divino præservante à morte, & ideo per eorum peccatum tota natura humana, in posteris tali beneficio destituta mortem incurrit.

Objicies primò : Si hæc Augustini argumenta sint efficacia, sequitur impossibilem esse statum puræ naturæ. Probat sequela : quia argumenta priora Augustini fuerunt hæc : si parvuli non essent infecti peccato, non posset illis Deus sine injustitia negare gratiam sanctificantem, & vitam æternam ; atqui hæc vim non haberent, si status puræ naturæ esset possibilis, cum in illo negari posset à Deo gratia & gloria sine injustitia ; ergo sequitur talem statum esse impossibilem, si argumenta sint efficacia : sed hoc dici non potest ob damnatas propositiones Michaëlis Baii, quibus asserta fuit hujusmodi status impossibilitas. Respondeo primò, ut supra, concedendo sequelam majoris, si status puræ naturæ accipiatur, pro statu naturæ separatae ab omni Dei beneficio indebito, tam entitative naturali, quam supernaturali, loquendo de potentia ordinaria sive ordinata ut S. Thomas loquitur.

B S

Respon-

Respondeo secundò : Negando sequelam, si status puræ naturæ accipiatur pro statu naturæ separatae à gratia sanctificante aliisque donis in entitate supernaturalibus & habitualibus : ad cuius probationem respondeo, Augustini argumenta supponere tanquam notum ex sacra scriptura, hominem de facto esse creatum propter regnum cœlorum , & consequenter gratiam & gloriam deberi omni descendenti ex Adamo nulla culpa infecto, sive, non posse ea sine iniustitia negari absque culpa vel præcedente vel saltem comitante. Ex hoc autem quod creatura sine iniustitia privari non possit privilegio concessio, non sequitur gratiam non esse gratiam , cum nec naturæ secundum se spectatæ, nec personæ debeatur , & per consequens sic spectata possit condi sine illa & integritas primæ creationis fuerit indebita naturæ humanæ exaltatio & maximum beneficium juxta illud 1. Joan. 3. *Videte qualem charitatem dedit nobis Deus, ut filij Dei nominemur & simus.*

Objicies secundò : Argumentum Augustini deductum ex morte & vitæ hujus miseris est vitiosum ; ergo per illud non probatur existentia peccati originalis. Antecedens probatur : quia argumentum illud supponit, quod erat in quæstione, & ab adversariis Augustini negabatur. Supponit enim , mortem & miseras hujus vitæ esse pœnam peccati originalis , cuius contrariam asserabant Pelagiani , quia volebant mortem homini esse naturalem , ut constat ex variis libris oper. imperf. cont. Jul. Respondeo negando antecedens, & ad probationem dico, S. Augustinum supposuisse quod certum erat ex doctrina fidei , & consequenter

quenter à Pelagiano negari non poterat. *Habet enim hoc traditio fidei, inquit S. Thom. l. 4. cont. gent. c. 52. Quod nullum nocumentum creatura rationalis potuisset incurrere, neque quantum ad animam, neque quantum ad corpus, neque quantum ad aliqua exteriora, nisi peccato procedente vel in persona, vel saltem in natura.* Non est igitur ad argumenti Augustiniani efficaciam necessarium, ut asseratur, aut supponatur, nulli à Deo creabili homini mortem aliasque hujus vitæ misérias accidere posse de potentia absoluta sive extraordinaria, si spectetur secundum intrinseca naturæ; cum homo separatus ab omni indebito Dei beneficio ex natura sua sit corruptibilis, utpotè ex contrariis compositus, & consequenter ei sic spectato duratio vitæ non debeatur, etsi consideretur sine peccato. Primus homo ante peccatum poterat mori, & ex Dei dono poterat non mori: aliud est posse non mori, aliud non posse mori; sicut aliud est posse mori, aliud mori, aut esse morum. Primus homo poterat mori, sed moriturus non fuisset, si peccatum non commisisset; homo beatus non potest mori, & interdum ad divinam providentiam spectat, non permittere, ut id fiat, quod spectata rei natura fieri potest, ut probatum quoque est dissert. præced. sicut ergo valde probabiliter asseritur, non posse Deum permittere, ut homo concupiscat adversus spiritum, nisi præcesserit peccatum, etsi potentia concupiscendi ei conveniat spectato secundum naturæ principia; ita dici potest, non posse Deum permittere mortem, aliasque supra memoratas vitæ misérias, nisi præcesserit peccatum, etsi homo spectatus secundum naturæ

naturæ

naturæ principia possit mori. Et hoc est quod dicit S. Thom. loc. sup. cit. *Sic igitur huiusmodi defectus, quamvis naturales homini videantur absolute considerando humanam naturam, ex parte ejus, quod est in ea inferius, tamen considerando providentiam, & dignitatem superioris partis humane, satis probabiliter probari potest, huiusmodi defectus esse pœnales, & sic colligi potest, humanum genus peccato aliquo esse infectum.* Hinc etiam Philosophi lumine fidei destituti, finxerunt, animas ob peccata in vita præterita commissa, cogi ad tolerandas hujus vitæ miseras; de quibus S. Pater l. 4. cont. Jul. c. ult. ait: *Hujus evidentia miseriæ gentium Philosophos, nihil de peccato primi hominis sive scientes sive credentes compulit dicere, ob aliqua scelera, suscepta in vita superiore, pœnarum luendarum causa nos esse natos.* Hoc tamen notandum est, minus esse inconueniens, si homo in statu puræ naturæ conderetur, subjectus miseriis corporalibus, quam cum concupiscentia rebeli, eo quod istæ miseriæ non sint defectus morales, hæc verò sit talis, inclinans nempe moribus suis inordinatis ad peccatum. Hanc differentiam indicat S. Pater l. 5. cont. Jul. c. 7. ubi ait: *Sed alia sunt rerum corporalium qualitates, que secum à contrarijs temperantur, ut bene valeamus, & cum sint in diverso genere bonæ, tamen cum discordant malam valetudinem faciunt: & alia sunt animæ cupiditates, que propterea carnis dicuntur, quia secundum carnem anima concupiscit, cum sic concupiscit, ut ei spiritus, id est, pars ejus melior & superior debeat repugnare.*

Instabis: Mors non est mala: ergo non est pœna peccati. Patet consequentia: quia pœna continetur

sub

sub malo. Antecedens etiam probatur: tum quia mors est à Deo, tum quia est meritoria vitæ æternæ, ut patet in Martyribus. Respondeo cum S. Augustino & S. Thom. mortem posse considerari duobus modis, videlicet, ut est malum quoddam naturæ humanæ, & ut habet quandam rationem boni, & acceptum primo modo non esse à Deo, sub alia autem consideratione, id est, ut est iusta pœna esse à Deo. Hinc dicit S. Pater l. 1. Retr. c. 21. *Quod homo sibi acquisiverit mortem deserens Deum: quod vita sit à Deo donante & mors à vindicante*, hocque sensu verum sit illud sap. 1. *Deus mortem non fecit, & illud Eccles. 11. Vita & mors à Domino Deo est.*

Urgebis mors sentiri non potest ab homine, ergo non est pœna. Probatur antecedens, quia mors est privatio vitæ & sensus. Respondeo; mortem acceptam pro corruptione alterante & terminante ad istam privationem sentiri.

Objicies tertio: Augustinus in psal. 70. dicit: *Quis enim ei diceret, quid fecisti, si damnares justum? quanta ergo misericordia eius ut justificet injustum?* ergo non benè probatur existentia peccati originalis ex miseriis hujus vitæ. Probatur consequentia: quia ipsa damnatio, quæ est maxima pœna, secundum Augustinum non supponit peccatum, cum justus possit damnari absque injustitia juxta loc. cit. Respondeo negando consequentiam. Ad cujus probarionem responderi potest primo, locum Augustini esse intelligendum de justo in statu naturæ lapsæ, cui ob peccatum originale non solum infligi possunt miseriæ hujus vitæ, sed ipsa etiam

etiam damnatio, non quidem manenti justo, sed lapsò de statu justitiæ in statum peccati, & in eo perseveranti, defectu auxiliorum, quæ Deus justo hujus status, insurgentibus tentationibus, absque injuria in pœnam peccati originalis negare potest.

Responderi potest secundò: Legendum esse: *Quis enim ei diceret quid fecisti, si damnaret injustum?* locus enim sapientiæ, ex quo S. Augustinus verba citata sumpsit, agit de iniquorum damnatione, ad ostendendum, quanta sit Dei misericordia erga illos, dum peccata dimittit illis, quos justissimè posset damnare. Quod confirmari potest ex doctrina Augustini ibidem; nam sequitur: *factum est genus humanum tanquam massa peccatorum profluens de peccatoribus. Quid ergo? tu si massam illam iniquitatu damnes, quisquam tibi dicet, injustè fecisti? esses planè etiam hic justus, & omnis esset ista laus tua, sed qui liberasti, & ipsum peccatorem justificando impium, adijciam super omnem laudem tuam.*

Objicies quartò: Deus est absolutus Dominus omnium creaturarum; ergo potest quamlibet creaturam rationalem, prout vult, affligere, & condemnare sine ulla injustitia: ergo Augustinus non benè probat ex afflictionibus, & miseriis, quibus atteritur genus humanum, dari peccatum originale. Respondeo distinguendo primum consequens: ergo potest quamlibet creaturam rationalem nocentem affligere, & condemnare sine injustitia strictè accepta concedo; ergo potest quamlibet etiam innocentem sic affligere & condemnare, nego consequentiam primam & secundam. *Ira quippè, inquit Augustinus l. 4. ad Bonif. c. 6. Non*

reddi-

redditur nisi debita, ne sit iniquitas apud Deum. Tam longè sit, inquit S. Bernardus serm. 10. in psal. qui habitat: ab exteriori homine qualibet pœna, quam longè suis culpa ab interiori.

Responderi potest secundo, distinguendo consequens: ergo potest affligere & damnare creaturam rationalem sine iniustitia strictè dicta, concedo; sine crudelitate, quæ est vitium oppositum clementiæ, & consequenter destructivum Dei, nego consequentiam.

Instabis: Absolutum Dominium est potestas absoluta disponendi de re sua in quoslibet usus; ergo vi hujus potestatis potest Deus quamcunque creaturam etiam rationalem premere quibuslibet miseriis, pro arbitrio suo. Respondeo distinguendo antecedens: Dominium est potestas disponendi de re sua in quoslibet usus, lege non prohibitos concedo, prohibitos, nego antecedens, & consequentiam. *Lex enim incommutabilis Dei, qua, ut Augustinus ait l. 1. de lib. arbit. c. 6. Iustum est ut omnia sint ordinatissima, non permittit, ut innocenti creaturæ infligantur tantæ miseriæ: quod confirmatur ex l. 83. q. 1. quæst. 27. ubi ait: omnia hæc divina providentia pro meritis moderatur animarum, & Epist. 28. Num sicut illa animalia irrationabilia rectè dicimus in usus dari naturis excellentioribus etsi vitiosis, sicut apertissimè in Evangelio videmus, porcos ad usum desideratum concessos esse demonibus; hoc & de homine rectè possumus dicere? anima est rationalis in illis membris, qua tantis afflictionibus pœnas luit. Deus bonus est, Deus justus est, justè & sapienter Deus omnia disponit & administrat;*

strat ; sive ut Augustinus loquitur l. 3. de Trinit. c. 4. *Secundum ineffabilem justitiam præmiorum, atque pœnarum, gratiarum & retributionum in ista totius creaturæ amplissima quadam, immensaque republica &c.* Vel responderi potest ut supra, etsi talis dispositio non repugnet justitiæ, repugnare tamen alteri attributo.

Instabis secundò: Deus ut absolutus Dominus potest hominem annihilare ; ergo potest eundem & in hac vita, & post eam in æternum torquere pro arbitrio, etsi nullum præcesserit peccatum. Respondeo negando consequentiam. Si enim homo annihilaretur privaretur tantum beneficio indebito ; privatio autem talis non est pœna propriè dicta.

Objicies quintò: Ezech. c. 18. dicitur: *Filius non portabit, iniquitatem Patris*; ergo parvuli non contrahunt peccatum originale. Probo consequentiam: quia peccatum originale est iniquitas patris. Respondeo negando consequentiam, & ad probationem dico, parvulos non portare propriè iniquitatem Patris, sed suam per contagionem propaginis. Peccatum enim Adæ parvulis fuit voluntarium voluntate naturæ. *Gravè quidem omninò delictum illud originale, quod non solum personam infecit, sed & naturam,* inquit S. Bernardus serm. cit. de Pass. D. *etsi in alio, nos tamen peccavimus*; serm. 1. Dom. I. post Pent. Pro quo melius intelligendo notandam est, quod sicut motio manus occidentis hominem est voluntaria, non voluntate existente in manu, sed voluntate animæ, à qua manus movetur; ita peccatum originale sit voluntarium, non voluntate personæ descendens ab Adam, neque volun-

luntate personæ Adami qua talis, sed voluntate naturæ existentis in principio, à quo persona descendens naturam accepit. Voluntas enim Adæ duobus modis potest considerari, primo ut relata ad propriam personam, in qua fuit, secundo, ut relata ad personas ab Adam descendentes; si primo modo spectetur, prævaricatio ab ea orta est propria Adæ. Si secundo modo, est prævaricatio omnium, qui ab illo propagantur, cum sit voluntaria voluntate naturæ præcontinentis totam naturam. Voluit enim Adam inficere totam naturam, ideoque infectio naturæ in propagatis, prout ab illa voluntate causatur, est culpabilis etiam respectu parvulorum.

Responderi potest secundo: locum citatum ab Augustino intelligi de illis, qui sunt regenerati.

Objicies sexto: Parvuli non cognoverunt peccatum, quod Adam commisit, ergo nullam contrahunt. Respondeo distinguendo antecedens, non cognoverunt peccatum intellectu proprio, concedo; non cognoverunt alieno naturæ, in qua fuerunt contenti, nego antecedens & consequentiam.

Objicies septimo. Pœnitentia Adami non imputatur parvulis; ergo nec peccatum. Respondeo negando consequentiam; quia Adam tantum egit pœnitentiam de peccato, ut erat ei voluntarium, voluntate personæ.

Objicies octavo: Apostolus ad Rom. 5. dicit: *Per unius hominis inobedientiam peccatores constituti sunt multi*: ergo saltem non omnes homines contrahunt peccatum originale. Respondeo primo concedendo totum.

Respondeo secundò: Apostolum voluisse indicare per *ly multos omnes*, singulari privilegio non exemptos, eò quòd hi multi sint.

Objicies nonò: Salomon dixit Sapient. 8. *se fuisse sortitum animam bonam*. Respondeo sortitum fuisse animam bonam bonitate indolis, non autem bonitate gratiæ, quando conceptus fuit.

Objicies decimò: Nemo peccat, nisi transgrediatur aliquam legem; sed parvuli nullam transgressi fuerunt legem; ergo non peccaverunt. Major est Apostoli ad Rom. 4. dicentis: *ubi non est lex, nec pravaricatio*. Minor etiam probatur: quia parvuli ob defectum usus rationis non sunt capaces legis, cum eam cognoscere non possint. Respondeo negando minorem. Ad cujus probationem dico, parvulos fuisse transgressos legem in Adamo. *Scivit ille*, inquit Augustinus l. 5. cont. Jul. c. 1. *quid fecerit, in quo omnes peccaverunt, & singuli malum inde traxerunt*.

Objicies undecimò: Si parvuli contraherent peccatum originale, mortui in tali peccato deberent manifestari ante tribunal Christi, sed hoc non est dicendum; ergo parvuli non contrahunt peccatum originale. Probatur minor: quia secundum Apostolum 2. ad Cor. 5. soli illi sunt manifestandi ante divinum tribunal, qui recepturi sunt propria corporis; sed parvuli nihil gesserunt in corpore; ergo. Respondeo negando minorem; ad cujus probationem responderi potest primò, locum Apostoli intelligendum esse de adultis.

Responderi potest secundò: Apostolum tantum voluisse

voluisse, quod omnes relaturi sint ante tribunal Dei, quæ conveniunt statui, in quo singuli ex hac vita discesserunt, sive ipsi gesserint in corpore, sive gesta sint ab aliis, circa eos in corpore existentes. Licet autem parvuli, nec bona nec mala gesserint in corpore, fuerunt tamen ab aliis aliqua gesta circa eos in corpore existentes: quia vel Baptismus illis fuit applicatus, vel non; si non fuerit applicatus, dicetur eis: *Ite maledicti*; si fuerit, dicetur: *Venite benedicti*.

Objicies duodecimò: Si detur peccatum originale, sequitur Deum non esse authorem hominis, sed diabolum; Deum esse injustum, nuptias esse illicitas &c. Sequela probatur: quia Deus non potest esse author naturæ malæ: neque justus, si puniat homines propter delicta, quæ non commiserunt: & nuptiæ non possunt esse licitæ, per quas generatur homo malus. Respondeo negando sequelam, & ad probationem dico, Deum esse authorem naturæ, non malitiæ, sive peccati, quod ex culpa primi hominis conjungitur naturæ: & puniri homines, ob delictum, quod illis voluntarium fuit voluntate principii, à quo naturam acceperunt: neque nuptias esse malas aut illicitas, cum per se non tendant ad peccatum; neque conjuges illud cauferent, sed naturam propagent corruptam peccato primi hominis, in quo omnes peccaverunt, de quo videri potest Augustinus l. 6. cont. Jul. c. 2, 3, & 10.

Objicies decimotertiò: Apostolus ait 1. ad Cor. 7. *Filij fidelium sunt sancti*: ergo filii fidelium non contrahunt peccatum originale. Confirmatur, quia quod in fidelibus non est, non potest in filios derivari.

Respondeo distinguendo antecedens: Filii fidelium sunt sancti, sanctitate vera ac intrinseca, nego; sanctitate extrinseca, & civili, id est, sunt legitimi, sive legitimo thoro nati, vel sanctitate inchoativa, eò quòd auxilio parentum fidelium facile pervenire possunt ad baptismum, & sic ad sanctitatem, quæ vi illius infunditur, concedo antecedens; & nego consequentiam: ad confirmationem dico cum Augustino l. 2. de peccat. merit. c. 9. 28, & 29. *Concupiscentiam in fidelibus baptizatis transire reatu, & manere actu, & quod ex hujus virtute nascitur, indigere renasci, ut sanetur.* Quod apposite explicat S. Pater exemplo oleæstri nascentis ex semine oleæ: *labrusca ex femine vitis: tritici paleati ex grano purgato; filij preputiati ex patre circumciso.*

Instabis: Ad Romanos II. dicitur: *Quòd si delibatio sancta est, & massa &c.* Respondeo, ex hoc loco olim Pelagianos, & postea Calvinum fuisse conatos probare, filios parentum fidelium esse sine peccato originali, sed frustra, cum Augustinus Epist. 106. dicat: *Alia est namque illa conspersio, de qua idem dicit Apostolus: Si autem delibatio sancta est, & conspersio: & si radix sancta est, & rami. Illa est ex Abraham, non ex Adam, id est, ex communiione Sacramenti & similitudine fidei, non ex propagine mortali. Ista verò vel conspersio vel - - - massa, quoniam tota mortis est - - - misericordia, ex illa fit aliud vas in honorem, judicio autem in contumeliam.*

Objicies decimoquartò: S. Augustinus in hac de peccato originali controversia contra Pelagianos promittentes parvulis non baptizatis vitam æternam, argumen-

gumen-

gumentatus fuit, & probavit non posse illos admitti ad talem vitam, eò quòd necessaria sit ad vitam illam consequendam sumptio Eucharistiæ, allegatis istis Christi verbis ex Evangelio S. Joannis: *Nisi manducaveritis carnem filij hominis, & biberitis ejus sanguinem, non habebitis vitam in vobis, &c.* Sed hoc argumentum fuit inefficax, imò nullum, cùm parvulis baptizatis non sit necessaria sumptio Eucharistiæ ad salutem: ergo argumenta S. Augustini in hac materia non sunt efficacia. Minor patet. Major colligitur ex variis ejus libris, præcipuè l. 1. de peccat. merit. c. 20. l. de prædest. SS. c. 13. & l. 2. oper. imperf. cont. Jul. c. 29. Respondeo negando majorem, & ad probationem dico, Augustinum efficaciter contra Pelagianos conclusisse, parvulos non posse pervenire ad illam fœlicitatem, nisi fierent participes corporis Christi per fidem, nisi fierent Christi membrum, nisi Ecclesiæ incorporarentur, nisi in Christo manerent, & manentem illum in se haberent, nisi jus haberent ad actualem corporis Christi manducationem per baptismum, ut constat ex l. 3. de peccat. merit. c. 4. ubi ait: *Quid autem apertius, tot tantisq; testimonijs divinorum eloquiorum, quibus dilucidissime apparet, nec præter Christi societatem, ad vitam salutemq; æternam posse quemquam hominum pervenire, nec divino judicio posse aliquem injustè damnari, hoc est, ab illa vita & salute separari? unde fit consequens, ut quoniam nihil agitur aliud, cùm parvuli baptizantur, nisi, ut incorporarentur Ecclesiæ, id est, Christi corpori membrisq; sociarentur, manifestum sit eos, ad damnationem, nisi hoc illis collatum fuerit, pertinere.* Et ibidem: *Nunquid*

etiam illud ambiguum est; quia nisi manducaverint homines corpus ejus, hoc est participes facti fuerint corporis ejus, non habebunt vitam? his atque hujusmodi alijs testimonijs divina luce clarissimis, divina auctoritate certissimis, nonne veritas sine ulla ambiguitate proclamat: non solum in regnum Dei non baptizatos intrare non posse, sed nec vitam eternam posse habere præter Christi corpus, cui ut incorporentur, Sacramento Baptismatis imbuuntur?

—❁—❁—❁—❁—❁—❁—❁—❁—❁—❁—❁—

DUBIUM TERTIUM.

Quid sit peccatum originale, secundum Augustinum?

Peccato antiquo, inquit Augustinus, l. de mor. Eccl. Cathol. c. 22. nihil est ad prædicandum notius, nihil ad intelligendum secretius. Hinc in explicanda natura illius non tantum hæretici turpiter errârunt, sed etiam Doctores Catholici in varias abierunt sententias: quibus omissis, hinc tantum examinabo, quid in hac gravissima controversia senserit Augustinus, quo post Apostolum nemo melius naturam originalis peccati exposuit. Procedit autem quæstio de peccato originali, prout intrinsecè afficit, & inficit personas parvulorum, ex Adam naturali generatione descendentium. Quod addo, quia interdum accipitur peccatum

ori-

originale ab Augustino pro peccato Adæ, quo infecta fuit natura, & facta massa perditionis, ut constat ex l. 16. de civit. c. 17. *Non immeritò parvulum propter originale peccatum, quo dissipatum est primum Dei testamentum, generatio disperdet, nisi regeneratio liberet, &c. interibit anima illa de genere ejus, quia testamentum meum dissipavit, quando cum Adam, cum omnibus etiam ipse peccavit.* Quòd enim S. Pater ibi loquatur de actuali Adæ prævaricatione, colligitur ex vocibus, dissipatum, dissipavit, quibus actus significatur. Quo sensu etiam dicit l. 1. retract. c. 15. *Peccatum originale esse primi hominis voluntate commissum.* Similia habet epist. 107. & alibi.

Dico primò: Peccatum originale afficiens intrinsicè, & inficiens personas nascentium ex Adam, secundùm Augustinum est concupiscentia cum reatu, ita ut concupiscentia se habeat quasi materiale peccati, reatus verò tanquam formale. Probatùr prima pars: videlicet quòd peccatum originale sit concupiscentia.

Primò ex l. 2. cont. Jul. c. 10. ubi S. Pater de concupiscentia dicit: *Non est hoc malum nuptiarum, sed promorum hominum peccatum in posteros propagatione trajectum.*

Probatùr secundò: ex l. 3. cont. eundem c. 21. ubi ait: *Malum originale dixi, cujus motibus mecum repugnas, & cujus contra me laudibus pugnas.*

Probatùr tertio ex l. 6. cont. Jul. c. 15. *Tale porrò, ac tam magnum malum, tantum, quia inest, quomodo non teneret in morte, & pertraheret in ultimam mortem, nisi & ejus vinculum in illa, qua fit in baptismo, remissione*

peccatorum omnium solveretur. Similia allegat S. Pater Augustinus in pluribus aliis locis contra Pelagianos.

Et hoc vult S. Bernardus, dum inquit: *Quid autem est nox frigida & obscura, nisi originale peccatum frigidum concupiscentia, obscurum ignorantia?* Serm. 4. super Salve R.

Idem sentit S. Thomas cum Magistro suo; nam 1 2. q. 82. a. 3. dicit: *Peccatum originale materialiter est concupiscentia.* Et q. 3. de malo, a. 7. *Ignorantia & fomes sunt materialia in originali peccato.* Similia habet q. 4. a. 2. & qu. 82. a. 1. 1. 2. dicit, quod *peccatum originale languor natura dicitur, & habitus, sicut aegritudo corporalis.* Et ad primum, quod *non sit privatio pura, sed quidam habitus corruptus &c.*

Pro confirmatione hujus doctrinæ etiam nota ex Historia Concil. Trid. conscripta à Pallavicino, quod Ordinis nostri Generalis, Cardinalis Seripandus, ut refertur l. 7. c. 8, & 9. in dicto Concilio peroraverit contra concupiscentiam etiam renatorum, & probaverit ex Augustino, *ipsam Deo displicere, non esse naturæ proprietatem, sed corruptionem, perduellionemq. naturæ, posse dici peccatum &c.* ut differt. præced. dictum est, & tandem conclusum fuerit à Patribus, quod licet concupiscentia in renatis non possit odio haberi, si odium accipiatur pro odio inimicitia, possit tamen odio haberi, si odium accipiatur pro displicentia. *Quod autem concupiscentia esset materiale peccati originalis, & consequenter post Baptismum maneret pars materialis peccati originalis, expressum erat in ipso decreto, & postea deletum fuit: seu quod nolent Patres, ut Pallavicinus*

mus ait : *Ecclesia auctoritatem intermiscere opinantium doctrinis ; seu quod , ubi definitiones concipi possent veterum Patrum vocabulis , ea nolent à Theologis recentibus mutuari.*

Nota ; Secundum S. Augustinum & S. Thomam & S. Bernardum supra, sub peccato originali comprehendendi etiam ignorantiam (quæ concupiscentiam comitatur) & malitiam, quæ nihil aliud est, ut inquit S. Thomas q. 4. de malo a. 2. ad 7. *quam destitutio ipsius voluntatis ab originali iustitia.*

Probatur secunda pars, scilicet de reatu. Primo ex l. 1. de nup. & concup. ubi ait S. P. *hujus concupiscentie reatum regeneratio sola dimittit, quem generatio trahit ; & c. 25. Respondemus dimitti concupiscentiam carnis in Baptismo, non ut non sit, sed ut in peccatum non imputetur : quamvis à reatu suo jam soluto , manet tamen & c. 26. postquam dixisset reatum concupiscentiæ esse per Baptismum sublatum , addit : hoc est enim non habere peccatum , reum non esse peccati & c. quia nempe sublatum est reatum, qui est formale peccati, quod confirmat ibidem exemplo adulterii dicens : Si quispiam, V. G. fecerit adulterium, etiamsi nunquam deinceps faciat, reus est adulterij, donec reatus ipsius indulgentia remittatur & c. Habet ergo, quamvis illud, quod admisit, jam non sit, quia cum tempore quo factum est, præterit ; nam si à peccando desistere, hoc esset non habere peccatum, sufficeret, ut nos hoc moneret scriptura & c. Ubi clarum est, S. Doctorem non loqui de reatu pœnæ, sed de reatu culpæ, ex quo ille oritur. De quo reatu etiam loquitur l. 2. de nup. & concup. c. 24. ubi dicit, reus peccati*

peccati nasci parvulum, & l. 6. cont. Jul. c. 4. §. 10. & 15. vocat, *reatum voluntarium voluntate Adami*, quia nempè relictus est ex actuali illius peccato; *Tabem; vinculum mortis.* in psal. 50. *vinculum mortis cum ipsa iniquitate concretum,* l. 1. de peccat. merit. c. 9. *pollutionem. c. 24. immunditiam &c.* Ex quibus clarum est, quod loquatur S. P. de reatu, quo homo formaliter constituitur peccator, id est, reatu culpæ, non pœnæ. Quod confirmari adhuc potest ex l. 2. de peccat. merit. c. 24. ubi ait: quod per illum reatum parvulus sit *aversus à Deo,* & l. 1. retract. c. 15. distinctè loquitur de utroque reatu dicens: *quasi verò peccatum, quod eos ex Adam dicimus originaliter trahere, id est, reatu (scilicet culpæ) implicatos, & ob hoc pœnæ obnoxios (id est reos reatu pœnæ) detineri, usquam esse potuerit, nisi in voluntate, qua voluntate commissum est, quando divini præcepti est facta transgressio.*

Ratio hujus doctrinæ est; quia cùm peccatum originale sit species peccati habitualis, & hoc consistat in reatu sive macula post actum malum præteritum perseverante, ut exemplo adulterii supra ex Augustino ostensum est, convenientissimè constituitur peccatum originale formaliter acceptum in reatu transmissio ad nos per peccatum Adæ, quod præteriit.

Objicies: Si Augustini sententia de reatu defendatur, inciditur in errorem Pelagii, negantis parvulos affici & infici intrinsicè peccato originali. Sequela probatur: quia Augustinus vult, illum reatum tantum esse reatum pœnæ extrinsecum nascentibus; ergo intrinsicè nullo inficiuntur peccato parvuli, si in illo reatu constitua-

stituatur formale peccati originalis. Antecedens probatur; quia Augustinus l. 6. cont. Jul. c. 19. docet, reatum non esse in animo hominis, sed tantum in mentibus Angelorum, à quibus debet exigì pœna peccatorum, & esse chirographum damnationis æternæ. Respondeo negando sequelam (quæ injuriosa est Augustino) ad cujus probationem nego antecedens, & ad locum citatum ex Augustino, dico falsum esse, Augustinum ibi loqui de solo reatu pœnæ. Agebatur enim ibi inter ipsum & Julianum de reatu culpæ; Augustinus volebat concupiscentiam manere actu, & præterire reatum; Julianus sustinebat contrarium, probatque exemplo idololatriæ, scilicet, actu sacificationis præterito, manere reatum culpæ, ut constat ex his verbis: *potest, donec consequatur veniam, premi impietate commissi, & manet reatus actione finita.* Augustinus autem dicebat esse disparem rationem in actione sacrificii, & concupiscentiæ, quia hæc cum reatu est effectus peccati Adæ, est causa peccatorum nostrorum, & manet soluto reatu, quod non potest dici de actu sacrificii. Dixerat præterea Julianus, reatum idololatriæ manere in conscientia delinquentis, donec dimittatur. Ex quo intulit Augustinus contra illum, non manere reatum, si peccator illius oblitus fuerit, cum manere in conscientia sive in animo diceretur, quod ab animo cognoscebatur. Et hinc dicebat, etsi non recordaretur illius amplius peccator, permanere tamen reatum in occultis legibus Dei, *qua conscripta sunt quodammodo in mentibus Angelorum, ut nulla sit iniquitas impunita, nisi quam sanguis mediatoris expiaveris:* Est igitur secundum Augustinum

Augustinum

stinum non tantum reatus pœnæ sed etiam culpæ ob-
 jectivè in mentibus seu cognitione Angelorum. Ex
 hoc autem malè infertur, reatum illum non esse subje-
 ctivè & moraliter in animo delinquentis, donec dilua-
 tur. Angeli enim illi, in quorum mentibus esse dici-
 tur, verè cognoscunt ante remissionem tam parvulos,
 quam adultos idololatrias reos non solum reatu pœnæ
 æternæ, sed etiam reatu culpæ, qui radix est obligatio-
 nis ad pœnam, cum reus pœnæ non nisi per culpam
 homo fiat. Adde quod satis clarè S. P. distinxit rea-
 tum culpæ à reatu pœnæ, l. I. Retr. c. 15. ubi asserit,
 parvulos reatu peccati, quod ex Adam trahunt, impli-
 catos esse & ob hoc pœnæ obnoxios detineri, ut jam
 dictum est supra. Falsum quoque est, quod Augusti-
 nus dixerit, reatum esse ipsum chirographum. Verba
 enim illius sunt hæc: *cujus signo crucis consecratur unda
 Baptismatis, ut ea diluatur reatus, tanquam in chirogra-
 pho scriptus, in notitia spiritualium potestatum, per quas
 pœna exigitur peccatorum.* Ubi manifestè S. P. reatum
 à chirographo distinguit, cum in illo scriptum esse di-
 cat. Respexit autem Augustinus locum Pauli dicen-
 tis, *chirographum decreti, quod Christus cruci affixit, &
 sanguine suo delevit.* Quo chirographo continebantur
 peccata, quæ delevit.

Objicies secundò, Augustinum posuisse essentiam
 peccati in concupiscentia cum reatu, quia oppressus
 difficultate rei non invenit aliud, in quo collocaret;
 ergo hæc Augustini sententia de peccato originali non
 est defendenda. Probatür antecedens, ex variis Au-
 gustini libris, in quibus ob obscuritatem & profundi-
 tatem

tatem hujus peccati, fatetur se dubium hæere. Respondeo negando antecedens, & ad probationem ejus dico, Augustinum quidem dubitasse de aliquibus ad hanc materiam spectantibus v. g. de translatione peccati sine translatione animæ ex anima, quia capere non poterat, qua justitia anima innocens misceretur carni peccati, & tanquam vinum in vitiato vasa corrumpetur, & corrupta damnaretur; sed de constitutivo peccati originalis non dubitavit, ut ex supra citatis testimoniis est manifestum.

Objicies tertio: Si peccatum originale sit concupiscentia cum reatu, sequitur peccatum originale manere in Baptizatis, sed hoc est contra fidem, ergo peccatum originale non est concupiscentia cum reatu. Minor constat ex Concil. Trid. §. 5. can. 5. sequela majoris probatur: quia concupiscentia, quæ erat ante Baptismum, non tollitur per illum, sed manet, & inclinatur ad motus & desideria illicita, ut Apostolus testatur. Respondeo negando sequelam majoris, & dico cum Augustino supra, concupiscentia in baptizatis manere quidem actu, sed transire reatu, & consequenter definire esse peccatum. Homo enim, qui ante baptismum per ejus reatum constituebatur peccator, & inimicus Dei, post baptismum non est peccator, nec inimicus, sed amicus Dei. Neque concupiscentia, quæ manet, ejus arbitrio, ut ante, dominatur. Hinc S. P. l. 14. de Civ. c. 17. eam ante baptismum comparat febri, & telo corpori infixo, post baptismum autem languori ex febre, & vulnere ex telo relicto.

Instabis: Non potest transire reatus manente concupis-

cupiscentia, si hæc sit materiale peccati originalis; ergo responsio data non subsistit. Probaturs antecedens à pari, quia in actu intrinsecè malo non potest transire reatus, manente actu, qui est materiale actualis peccati; ergo neq̄ reatus concupiscentiæ. Respondeo negando antecedens, & ad probationem ejus dico cum S. Thoma in 2. ad Annibal. dist. 32. q. unica a. 1. ad 1. *Non est similis ratio de concupiscentia, & actu peccati actualis; nam actus actualis peccati, quamdiu manet, subiacet voluntati agentis, non autem postquam transit; concupiscentia verò dum manet, non subiacet voluntati habentis, unde concupiscentia potest manere sine culpa, non autem actus peccati actualis.* Alibi S. Doctor ponit disparitatem in hoc, quod actus peccati causet actualem maculam, concupiscentia verò non causet originalem maculam subjecti, in quo est. ita respondet in 2. dist. 32. q. 1. a. 1. ad 3.

Urgebis, concupiscentia habitualis acquisita ex frequenti concupiscentia actuali non pertinet ad peccatum actuale, ergo concupiscentia nobis innata, non pertinet ad peccatum originale. Antecedens probatur; quia alioqui, qui acquisivisset talem habitum, semper actu peccaret. Consequentia probatur à pari: quia utraque concupiscentia habitualis, id est, tam acquisita, quam innata, inclinatur ad peccatum. Respondeo negando consequentiam, & ad probationem dico iterum cum S. Thoma, q. 4. de malo. a. 2. ad 4. *Nec tamen sequitur si habitualis concupiscentia positive accepta non habeat rationem peccati actualis, secundum, quod causatur ex actibus persone, quod propter hos habituales*

ualis concupiscentia per remotionem accepta non habeat rationem originalis peccati, secundum quod ex actu primi parentis causatur; quia peccatum originale non eadem ratione dicitur peccatum, qua actuale, quia actuale peccatum in actu voluntario alicujus personae consistit; & ideo quod ad talem actum non pertinet, non habet rationem actualis peccati. Sed peccatum originale est personae secundum naturam, quam ab alio traxit per originem, & ideo omnis defectus in natura prolis inventus, derivatus à peccato primi parentis habet rationem peccati originalis, dummodo sit in subjecto quod sit susceptivum culpa. Nam sicut Augustinus ait in Retract. concupiscentia dicitur peccatum, quia est à peccato facta.

Objicies quartò: Nulla concupiscentia manet in animabus parvulorum, qui sine Baptismo moriuntur; ergo concupiscentia non pertinet ad peccatum originale. Probaturs antecedens, quia concupiscentia non subjectatur in anima separata. Consequentia etiam probatur, quia animae parvulorum illorum manent infectae peccato originali. Ad hoc Argumentum ab aliquibus hujus sententiae defensoribus respondetur, negando antecedens & probationem ejus; ab illis nempe, qui docent pronitatem voluntatis ad malum, sive inordinatam conversionem ejus habitualement ad bonum commutabile comprehendendi sub concupiscentia, & pertinere ad materiale peccati originalis, solamque aversionem à bono immutabili ad formale, sicque in dictis animabus manere originale quoad materiale & formale. Alii negant consequentiam, & ad probationem ejus dicunt, peccatum originale in animabus separatis

ratis tantum manere quoad formale, ii nempe, qui dictam pronitatem voluntatis docent pertinere ad formale, citantes pro se S. Thomam eit. q. 4. de malo. a. 2. ad 7. dicentem: *malitia se habet in peccato originali ut formale &c.* Si dicas, sequi ex hac secunda responsione, concupiscentiam non solum ad materiale, sed etiam ad formale peccati originalis spectare, eo quod dicta pronitas voluntatis sub nomine concupiscentia à S. P. Augustino & aliis comprehendatur, facile concedent totum, intelligendo nempe per concupiscentiam fomitem omnis peccati, sive causetur ex deordinatione virium inferiorum, sive per malitiam voluntatis, quæ malitia à S. Thoma loc. cit. dicitur consistere in destitutione ipsius voluntatis ab originali iustitia. Ut dictum est supra.

Dico secundò: Reatus concupiscentiæ, qui ab Augustino ponitur formale peccati originalis, est privatio iustitiæ originalis, voluntaria nobis ex peccato Adæ, prout aufert effectum ejus principalem, id est, sanctitatem, & rectitudinem animæ in ordine ad Deum, debitam inesse. Hæc est expressa sententia S. Thomæ 12. q. 82. a. 3. ubi ait: *Privatio originalis iustitiæ, per quam voluntas subdebatur Deo, est formale in peccato originali --- peccatum originale materialiter quidem est concupiscentia, formaliter verò est defectus originalis iustitiæ; & q. 3. de malo. a. 7. in peccato originali est aliquid formale, scilicet carentia originalis iustitiæ.* Et Franciscus Ferrariensis in C. 52. lib. 4. contra gent. ait: *Conveniunt omnes Thomistæ in hoc quod duo includuntur in peccato originali, unum scilicet formale quod est*

privatio originalis iustitia. Alterum verò materiale, quod est concupiscentia. Et hanc sententiam Angelus Paschalis Motulanensis Episcopus etiam Dominicanus in Concil. Trid. præsens ita defendit, ut cæteri Patres communiter assentirentur, ut testatur Cardinalis Pallavicinus l. 7 c. 8. n. 3. & 4.

Quod autem S. P. Augustinus per reatum culpæ intellexerit huiusmodi privationem, colligitur ex dictis. reatus enim ille vocatur ab Augustino, *labes, iniquitas, pollutio, immunditia, iniustitia, mors, vinculum mortis, aversio* (scilicet habitualis) à Deo &c. sed privatio iustitiæ originalis voluntaria nobis ex Adæ peccato &c. est *labes, iniquitas, pollutio &c.* ergo per reatum concupiscentiæ Augustinus intellexit privationem iustitiæ originalis. Minor probatur: quia *labes, iniquitas &c.* est quæ per baptismum tollitur, cui gratia infusa opponitur, quæ fundat dignitatem iræ & odii Dei; sed talis est dicta privatio iustitiæ; ergo illa est *labes, iniquitas, pollutio &c.* dixi: *prout auferit effectum eius principalem*; quia reatus non consistit formaliter in privatione iustitiæ originalis, quoad omnes ejus effectus, alioquin per baptismum non tolleretur totaliter, cum dicta iustitia, quoad omnes suos effectus, per baptismum non restituatur, ut patet in rebellionem carnis, sive privatione doni, quo appetitus rationi subiciebatur.

Obicies primò: Iustitia originalis etiam quoad præcipuum suum effectum non est debita inesse; ergo reatus concupiscentiæ, sive formale peccati originalis non potest constitui in privatione iustitiæ debitæ inesse. Probat antecedens, quia si illa iustitia sit debita

D

poste-

posteris Adæ, est debita vi pacti initi cum Adamo, sed ita non est debita; ergo non est debita. Sequela majoris probatur; quia alius titulus non est assignabilis. Minor probatur etiam; tum quia tale pactum gratis asseritur, cum ab Augustino nulla ipsius mentio fiat in explicatione difficillima obscurissimæ hujus quæstionis: tum quia dato, quod præcesserit pactum, fuit conditionatum; & conditio (quæ fuit perseverantia in justitia) non fuit impleta, & consequenter nullum acquisitum jus à posteris Adæ. Respondeo distinguendo antecedens; non est debita inesse, debito se tenente ex parte Dei concedo, non est debita, debito se tenente ex parte posterorum Adæ; nego antecedens & consequentiam. Ad probationem antecedentis distinguo similiter majorem: si est debita ex parte Dei, est debita vi pacti transeat, si est debita inesse, debito se tenente ex parte posterorum, nego majorem, & concessa minore, distinguo similiter consequens; ergo non est debita, debito se tenente ex parte Dei, concedo, hominum, nego. Est enim justitia debita inesse posteris Adæ, quia sicut Adam justitiam in creatione à Deo donatam perseverando in ea & observando præceptum debebat conservare, ita & nos in ipso tunc contenti debebamus eam conservare, sed quia cum illo prævaricati fuimus, justitiâ hoc sensu debita inesse privamur, & constituimur peccatores, per privationem gratiæ à Deo infundendæ, si cum Adam, & in illo Testamentum non dissipassemus. Hoc sensu dicitur à Theologis, præsertim Scotistis, formale peccati actualis consistere in privatione rectitudinis debitæ inesse actu.

Insta-

Instabis : *Justitia originalis non fuit etiam debita inesse debito se tenente ex parte hominum nascentium ex Adam ; ergo formale peccati originalis , sive reatus concupiscentiæ non est privatio justitiæ etiam hoc modo debiti inesse. Antecedens probatur : quia si justitia originalis fuit hoc modo debita inesse , fuisset nascentibus ex Adam collata intuitu naturæ participatæ ab Adamo , cui liberaliter fuerat donata ; ergo non fuisset respectu illorum gratia, sed naturalis. Probatur consequentia : quia si fuisset sic collata , fuisset accidens consequens naturam ; ergo fuisset naturalis. Respondeo negando antecedens ; ad cujus probationem distinguo antecedens : fuisset collata intuitu naturæ, id est, exigentibus principis naturæ, nego ; id est, tanquam donum divinitus datum , toti naturæ, concedo antecedens , & nego consequentiam ; ad cujus probationem distinguo iterum antecedens : fuisset accidens consequens naturam, id est, causatum ex principis naturæ, nego ; ex liberali Dei concessione, concedo antecedens, & nego consequentiam. Hæc responsio fundatur in doctrina S. Thomæ 1. p. q. 100. a. 1. ubi ait : *Justitia autem originalis , in qua primus homo conditus fuit, fuit accidens nature speciei, non quasi ex principis speciei causatum , sed tantum sicut donum divinitus datum toti nature. Et in respons. ad secundum ait : Non fuisset per hæc gratia naturalis, quia non fuisset transfusa per virtutem seminis, sed fuisset collata homini statim, cum habuisset animam rationalem : sicut etiam statim, cum est corpus dispositum , infunditur à Deo anima rationalis, quæ tamen non est ex traduce.**

D 2

Diceſ :

Dices : Adhuc videtur sequi ex hac S. Thomæ responsione, quod gratia fuisset naturalis. Probatur assumptum : quia anima rationalis est forma naturalis, quia infunditur corpori dispositio, licet non transfundatur per virtutem seminis; ergo etiam gratia fuisset naturalis, etsi transfusa non fuisset per virtutem seminis, quia fuisset accidens communicatum ratione propagatæ naturæ. Respondeo negando assumptum, ad probationem nego consequentiam. Anima enim infunditur, quia corpus sic dispositum naturaliter exigat talem formam; justitia autem originalis excedit exigentiam omnis naturæ creatæ & creabilis, estque gratuitum Dei donum.

Objicies tertio : Privatio justitiæ originalis supponit peccatum originale : ergo non consistit formaliter in illa. consequentia patet. Antecedens probatur : quia privatio justitiæ est pœna peccati originalis inflictæ à Deo ; ergo privatio justitiæ supponit peccatum originale. Respondeo distinguendo antecedens : privatio justitiæ originalis supponit peccatum originale acceptum, prout est infectio naturæ, sive pro actuali Adæ peccato, quo corrupta fuit natura, & constituta massa perditionis, concedo, acceptum pro intrinseca, infectione personæ, prout hic sumitur subdistinguo : privatio justitiæ originalis, quoad effectum primarium, quem justitia illa includebat, id est, gratiam sanctificantem & charitatem, supponit peccatum originale, nego, privatio justitiæ quoad alios effectus secundarios, supponit peccatum originale sic acceptum, concedo antecedens, & ad probationem distinguo eodem modo

modo antecedens; privatio justitiæ originalis est pœna peccati originalis, accepti pro actuali Adæ prævaricatione, concedo; hoc enim frequenter docet Augustinus, quod scilicet sint digni carere justitia, ob Adæ peccatum: privatio justitiæ originalis est pœna peccati originalis, qua intrinsicè inficitur persona, subdistinguo: privatio considerata in ordine ad primum effectum justitiæ, quem tollit, nego, in ordine ad effectus secundarios, concedo. Ex horum enim effectuum privatione orta est rebellio appetitus, necessitas moriendi &c. quæ manent in baptizatis, & consequenter eorum privatio non constituit peccatum originale.

Responderi potest secundo ad argumentum, distinguendo antecedens hoc modo: privatio justitiæ originali, supponit peccatum originale, si est pœna, si consideretur, ut est mala Deo & tollit subjectionem illi debitam, nego; si consideretur, ut est mala homini, & aufert illi perfectionem, quam accepisset, si in Adam non peccasset, concedo; & similiter distinguo consequens; ergo peccatum originate, non consistit formaliter in illa privatione spectata primo modo, nego; spectata secundo modo, concedo consequentiam: sicut enim gratia sanctificans potest considerari, ut est bonum Dei, & ut est bonum hominis, ita & privatio ejus: Sicque potest esse culpa & pœna, secundum diversa, & in hoc quoque sensu intelligi potest S. Augustinus, dum ait, peccatum originale esse peccatum & pœnam peccati ut l. 2. de bapt. ad Marcel. ubi dicit: *quod peccatum habitans in membris hominis sic sit peccatum, ut sit pœna peccati.*

Instabis, privatio justitiæ originalis, etiam spectata ut tollit subjectionem Deo debitam, approbatur & causatur à Deo, ob repertum in natura ab Adam propagata peccatum; ergo etiam sic spectata supponit peccatum originale, estque illius pœna. Respondeo distinguendo antecedens; causatur à Deo, si consideretur physicè, sive prout sequitur præcisè ex negatione auxilii divini, concedo; si consideretur moraliter, sive prout est volita voluntate Adami, in quo homo tanquam in principio continebatur; nego antecedens, hoc autem modo considerata tantum est reatus culpæ, sive formale peccati originalis, & supponitur à se ipsa priori modo considerata, secundum nostrum concipiendi modum, cum idè Deo posteris Adæ neget auxilium productivum justitiæ originalis, & consequenter causet illam privationem physicè spectatam, quia voluntate primi hominis, prout est voluntas naturæ, voluerunt justitia originali privari.

Dices, privatio justitiæ non potest considerari moraliter, sive prout volita, & causata voluntate Adami, nisi concipiatur esse à Deo negante auxilium productivum gratiæ, cum Deus in illo signo rationis non concipiatur dans auxilium, & non detur medium inter Deum dantem & non dantem sive negantem; ergo privatio justitiæ, etiam considerata moraliter causatur à Deo. Respondeo negando antecedens: ad probationem dico, in signo illo, in quo concipitur à voluntate Adæ causari privatio justitiæ, in quantum est subiectio ad Deum, neque concipi Deum, ut dantem, neque ut negantem gratiam, sed in signo sequenti

quenti concipi negantem gratiam, tanquam bonam homini.

Objicies quartò : Privatio justitiæ est gravissimum hominis malum : ergo est objectum misericordiæ divinæ ; ergo non est reatus culpæ originalis, cum hic sit objectum odii & iræ. Respondeo distinguendo consequens ; ergo privatio justitiæ est objectum misericordiæ considerata, ut est mala Deo, & volita voluntate capitis, nego : considerata ut est mala homini, & ut sequitur ex negatione auxilii divini, concedo consequentiam, & distinguo similiter consequens secundum : ergo non est reatus culpæ, si spectetur primo modo, nego ; si spectetur secundo modo, concedo consequentiam.

Objicies quintò : Peccatum originale consistit in aliquo positivo ; ergo privatio justitiæ originalis non est formale peccati originalis. Probatur antecedens : quia peccatum originale non consistit tantum in aversione à Deo, sed etiam in conversione ad bonum commutabile. Respondent aliqui distinguendo antecedens : peccatum originale materialiter acceptum consistit in aliquo positivo, concedunt, formaliter acceptum, negant antecedens & consequentiam. Illi nempe, qui putant, concupiscentiam esse qualitatem positivam, sed abstrahendo ab hoc. Respondeo negando antecedens : contrarium enim probatum est.

Instabis : Peccatum originale formaliter acceptum importat aliquam conversionem ad creaturam, tanquam ultimum finem, cum per illud sic acceptum homo avertatur à Deo & ultimo fine ; ergo peccatum

originale formaliter acceptum consistit in positivo. Respondeo, distinguendo antecedens. peccatum originale formaliter acceptum importat aliquam conversionem formalem & positivam, nego antecedens; virtualem & interpretativam; concedo antecedens, & nego consequentiam. Hæc enim conversio est ipsa privatio, quatenus præbet fundamentum interpretandi, quod voluntas hominis infecti peccato originali magis adhaereat bono commutabili, quam incommutabili.

Instabis secundò: Peccatum primi hominis consistebat in aliquo positivo; ergo peccatum originale voluntate illius in nos traductum etiam consistit in positivo. Probatum consequentia; quia hoc est ejusdem speciei cum illo. Respondeo distinguendo antecedens, peccatum primi hominis actuale consistebat in positivo, concedo habituale, nego antecedens, & consequentiam, ad cujus probationem nego assumptum; quia originale non est ejusdem speciei cum actuali peccato Adæ, sed cum habituali.

Dices: Si est ejusdem speciei cum habituali; ergo est ejusdem speciei cum actuali. Probatum consequentia; quia habituale & actuale Adami erant ejusdem speciei, cum respicerent idem motivum & eandem legem. Respondeo negando consequentiam, & ad probationem, distinguo assumptum: habituale & actuale erant ejusdem speciei in genere moris, concedo, in genere physico, nego.

Objicies sextò: Privatio justitiæ non potest esse voluntaria parvulis; ergo in illa non consistit formale peccati

peccati originalis. Antecedens probatur: quia non est in eorum potestate illam privationem habere, vel non habere. Respondeo distinguendo antecedens: non potest esse voluntaria parvulis, voluntate propria concedo, voluntate aliena in quantum est voluntas naturæ, nego antecedens & consequentiam.

Objicies septimò: Peccatum originale est ipsum peccatum Adæ moraliter perseverans in posteris; ergo formale peccati originalis, sive reatus concupiscentiæ, non consistit in privatione justitiæ. Antecedens probatur: quia quando Adam physicè & realiter prævaricatus fuit, posterius in ipso peccaverunt moraliter: & videtur colligi posse ex Trident. sess. 5. c. 3. ubi dicitur: *Hoc peccatum Adæ, quod origine unum est, & propagatione transfusum, inest unicuique proprium.* Respondeo negando antecedens, & ad probationem dicco, cum Augustino l. 6. cont. Jul. c. 10. *Peccatum Adæ fuisse alienum proprietate actionis, nostrum verò contagione propaginis; id est, in nos seminaliter propagatum, & consequenter à peccato Adæ distinctum, nobisque intrinsicum, ratione cujus dicitur Adæ peccatum perseverare.* Hoc autem peccatum intrinsicum est concupiscentia cum reatu, sive privatio justitiæ originalis. Et lib. 3. operis poster. contra Jul. n. 57. ait: *Quamvis malum à bono intelligentia separemus, nec id quod malum dicitur, aliquam substantiam esse credamus, tamen ab ijs, qui liberantur, non ita separandum malum putamus, ut extra sit, sed in ijs sanandum esse scimus, ut non sit.* Et ipsa Tridentini verba id satis indicant, *transfundi, propagari, unicuique inesse proprium,*

regeneratione mundari, tolli, non tantum radi, seu non imputari, &c. Dicuntur autem in ipso peccasse, in quantum pertinent ad naturam ipsius, quæ per peccatum corrupta est, ut ait Sanctus Thomas in 4. contra gent. c. 52.

Objicies octavò: Potest dari in parvulo privatio justitiæ, sive gratiæ sanctificantis, sublato peccato originali; ergo peccatum originale formaliter non consistit in privatione justitiæ. Antecedens probatur: quia si Deus parvulum elevaret ad unionem, hypostaticam, aut visionem beatificam, tolleretur peccatum originale, manente privatione gratiæ sanctificantis, ergo. Respondeo distinguendo antecedens. Potest dari in parvulis privatio justitiæ, sive gratiæ sanctificantis non connotans privationem physicam aliarum formarum sanctificantium, sublato peccato originali, concedo: potest dari privatio justitiæ connotans privationem omnium hujusmodi formarum à gratia distinctarum, sublato peccato originali; nego antecedens, & distinguo similiter consequens, ergo peccatum originale non consistit formaliter in privatione justitiæ, seu gratiæ sanctificantis connotante in obliquo, tanquam conditionem privationem physicam omnium aliarum formarum sanctificantium, nego: ergo non consistit in privatione non connotante aliarum formarum absentiam, sive conjuncta in eodem supposito illis formis, concedo.

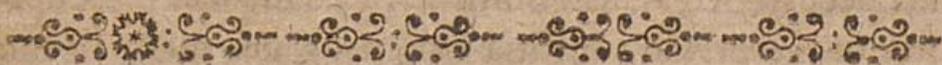
Objicies nonò: Si formale peccati originalis, sive reatus concupiscentiæ, ut S. Augustinus loquitur, sit privatio justitiæ originalis, per quam pars hominis
 supe.

superior conjungebatur & subjiciebatur Deo, homo baptizatus peccans mortaliter contrahit iterum peccatum originale; sed hoc dici non potest; ergo reatus non consistit in tali privatione. Probatum sequela majoris: quia posito peccato mortali habentur omnia peccati originalis constitutiva, videlicet concupiscentia, & privatio justitiæ originalis, per quam homo subdebatur Deo, ergo &c. Respondeo negando sequelam majoris, & dico cum S. Thoma in 2. dist. 32. qu. 1. a. 1. ad 2. *Cum omnium peccatorum mortalium genera hoc commune habeant, quod gratiam tollunt; non tamen omnium est una macula, sed diversa, secundum quod defectus gratiæ ad diversas causas refertur; --- unde non redit macula peccati alicujus, quantumcunque gratia subtrahatur, nisi per reiterationem cause. Causa autem, per quam macula originalis relinquebatur in anima, erat ipsa propagatio humanæ naturæ, quam impossibile est reiterari circa eundem hominem, & ideo macula originalis redire non potest; sed defectus ille gratiæ, qui per peccatum mortale incidit, erit macula vel luxuria, vel homicidij, & sic de alijs.*

Objicies decimò: Si concupiscentia in nondum baptizatis sit peccatum, etiam est peccatum in baptizatis, sed hoc non, ergo &c. Minor patet ex suprâ dictis, major probatur: quia in utrisque est eadem. Respondeo negando majorem; quia in baptizatis est separata à formali peccati originalis, sive reatu, id est, ab aversione illa mentis à Deo, sive destitutione justitiæ originalis, quibus in non baptizatis est conjuncta, & ideo dominatur. *Dicitur, inquit S. Thomas in 2. dist.*

dist.

dist. 32. qu. 1. art. 1. ad 4. *Fomes incensus, secundum quod ad suum formale conjungitur, quod est defectus iustitia, & remissus, secundum quod à tali defectu separatur.*

DUBIUM QVARTVM.

Quomodo secundum S. Augustinum traducatur in posteros peccatum originale?

CONSTAT ex jam dictis, rationem voluntarii, quæ est in peccato originali, desumi ex voluntate primi hominis, juxta illud Augustini lib. 6. cont. Jul. c. 9. *Hoc malum non ab illa prima institutione natura, sed à primi hominis mala voluntate sumpsit exordium.* Sed explicare, quomodo peccatum illud in posteros transfundatur, hoc opus, hic labor. Hæc enim difficultas gravissima etiam summum Augustini ingenium non parum torfit. Urgebant enim continuo Pelagiani, non posse sine impietate asseri, Deum animam peccatricem creare, hoc autem sequi, si parvuli nascantur in peccato originali, cum nulla rima possit assignari, per quam intret peccatum in animam solam capacem peccati, si ea creetur, cum corpori unitur, cum nec unio, nec corpus, cui unitur, sit infectum peccato. Sic ratiocinabantur contra Augustinum acutissimi hæretici, & cona-

coriabantur evincere, non transfundi in posteros primi
 hominis peccatum originale. Licet autem Augustinus
 inhaereret constanter doctrinae suae de transmissione
 peccati, siue crearentur, siue traducerentur animae, &
 rimam quaerenti Juliano responderet lib. 2. de nupt.
 & concup. c. 28. *Quid quaeris latentem rimam, cum
 habeamus apertissimam januam? Per unum hominem, ait
 Apostolus, peccatum in mundum intravit. Et lib. 3.
 cont. Julian. c. 3. Profecto aut utrumque vitium de
 homine trahitur (quod dicendum fuisset, si anima cum cor-
 pore traduceretur) aut alterum in altero tanquam in vase
 vitiato corrumpitur, si nempe animae crearentur; &
 & quamvis etiam de immortalitate animae non dubi-
 taret S. P. illud tamen argumentum de modo propa-
 gationis, si anima crearetur à Deo, fuit illi visum adeo
 difficile, ut vix sibi persuadere potuerit, animas creati
 ex nihilo, quia capere non poterat, qua iustitia anima
 creata innocens, immunis ab omni peccato mitteretur
 in carnem peccati, & premeretur tantis malis, ut patet
 ex Epist. 28, & 157. l. 2. de orig. animae. c. 3. & c. Hinc
 licet S. Pater neutri sententiae firmiter adhereret, juxta
 illud lib. 10. de Gen. ad litt. c. 21. *Ego adhuc inter u-
 trosque ambigo, & moveor aliquando sic, aliquando au-
 tem sic.* Ibidem tamen cap. 23. visa fuit illi probabi-
 lior sententia de animarum propagatione. Examina-
 tis enim utriusque sententiae fundamentis, sic conclu-
 dit: *His igitur, quantum pro tempore potuimus, pertra-
 ctatis, omnia paria, vel pene paria ex utroque latere ra-
 tionum, testimoniorumque momenta pronuntiarem, nisi
 eorum sententia, qui animas ex parentibus creari putant,*
 de*

de baptismo parvulorum præponderaret, &c. Sed non ita præponderavit dicta sententia, ut Augustinus desineret dubitare. Licet enim Bellarminus asserat, S. Patrem in libris compositis post libros de Genesi ad litt. apertissimè refellisse sententiam de traduce animarum, præsertim in Epist. citata 157. ad Optatum, in qua ait, *sententia Tertulliani, qui animarum propagationem defendit, nihil dici posse perversius, & quod Authores sententiæ de traduce animarum, propaginem animarum inconsideratâ temeritate defendant; sed contrarium eruditè probat P. Norisjus ex ipsa etiam proximè citata Epistola, in cujus initio recitata utraq; opinione ait S. Pater: Quarum autem rerum atque causarum ratione permovear, ut in neutram assertionem meam inclinetur assensus, sed adhuc inter utramque disceptem.* Et in lib. de orig. anim. post citatam Epist. composito, cap. 16. de traduce animarum dicit: *Ego nec defendo, nec refello.* Refellit quidem ibidem utriusque sententiæ argumenta, sed in eum finem, ut utriusque incertitudinem demonstraret. Neque obstat, quod opponitur de perversitate sententiæ Tertulliani, quia hic putavit animam esse corpoream, & corpulentis, ut Augustinus ait, *seminibus exoriri.* Contra cuius sententiæ defensores disputat S. Pater lib. 7. de Genes. c. 9. & lib. 10. c. 25. *Incredibilius dogma vocat:* Nunquam autem de hoc modo propagationis dubitavit, sed, *verum incorporeum semen anime sua quadam occulta & invisibili via seorsum ex patre currat in matrem, cum sit conceptus in semina,* dubitavit, ut patet ex cit. Epist. Unde etiam citato libro de Gen. c. 10. ait: *Per semen quippe*

quippe concumbentis patris transfundi etiam semen anime volunt. Et ibidem cap. 7. de materia spiritali disputat, & citata Epist. proponit difficultates insurgentes, admissio illo semine seu materia spiritali, ex quo anima fiat, iudiciumque suspendit. Perseveravit igitur in dubio, usque in finem vitæ, & ob easdem difficultates in Ecclesia Occidentali plures alij Patres Augustinum secuti per plura sæcula, ut refert & probat P. M. de Noris in vind. c. 4. §. 3. & Natalis Alexander in hist. sæculi V. de animæ origine dubitarunt, etsi immortalem esse assererent. Quod illis vitio verti non debet, cum viri prudentis sit, ob occurrentes graves dubitandi rationes suspendere iudicium. Nono sæculo adhuc quibusdam Patribus visa fuit dubia de animarum origine sententia, ut constat ex S. Prudentio Episcopo Tricassino, qui lib. de prædest. adver. Joannem Erigenam c. 6. ait: *Nascitur de carne caro; sed utrum & anima similiter de anima nascatur, magna questio est, & à Patribus diu, multumque discussa, sed absque certa definitione relicta.*

Respondeo & dico, Causa, radix, tradux & vehiculum peccati originalis, quo inficiuntur posteri Adæ, est concupiscentia. Est indubitata Augustini sententia, ipsis etiam Augustini adversariis pelagianis fatentibus, qui ideo pertinaciter negaverunt, concupiscentiam natam esse ex peccato Adæ, sed esse proprietatem naturæ bonam dicebant. Hanc sententiam S. Augustinus lib. 5. contra Julia. c. 11. numerat inter veritates catholicas antiquitus traditas, quibus asserit impiam novitatem suffocari.

Pro-

Probaturs conclusio ex locis Augustini tam claris, ut homini non præoccupato sola illorum lectio sufficiat. Primò ex lib. 1. de nupt. & concup. c. 32. *Hac, inquam, concupiscentia, quæ solo sacramento regenerationis expiatur, profectò peccati vinculum traicit in posteros.*

Probaturs secundò ex lib. 2do de nupt. & concup. c. 34. *Proles verò eorum, quia non per spiritalem, sed per carnalem concupiscentiam seminatur, velut ex illa oliva, quidam nostri generis oleaster, sic inde reatum nascendo trahit.* Probaturs tertio ex lib. 1. cont. Juli. c. 8. *Quod malum, inquit, nascentes trahunt de vitio natura.* Probaturs quarto ex lib. 2. cont. Jul. c. 4. *Ex hac lege peccati repugnante legi mentis eandem legem prima nativitate nemo non traxit, quia nisi ex illa mulier nulla concepit.*

Probaturs quintò ex lib. 5. cont. Iul. c. 15. Hinc apparet, illam concupiscentiam, per quam Christus concipi noluit, fecisse in genere humano propaginem mali. Adde illud Enchirid. c. 26. *Adam stirpem suam, quam peccando in se et inquam in radice vitia verat, pœnâ mortis & damnationis sic obstrinxit, ut quidquid proles ex illo, & simul damnata, per quam peccaverat, conjugis, per carnalem concupiscentiam, in qua inobedientiæ pœna similis retributa est, nasceretur, traheret originale peccatum &c.* Similia habet in aliis libris. Hinc S. Bernardus vocat *Concupiscentiam hereditariam, & legem peccati originaliter membris insitam, quæ voluntas gravatur, quia per illam seminatur, & illam trahimus, & per illam peccatum.*

Con-

Consonat Magistro suo S. Thomas in 2. ad Annibald. dist. 31. art. 1. dicens: Hoc peccatum proprie est peccatum naturæ, nec respicit personam, nisi mediante natura. Persona enim primò infecit naturam, sed postmodum natura infecit personam. Vnde secundum hoc peccatum originale ad prolem devenit, secundum quod ad eam pervenit natura humana. Hoc autem fit per translationem corporis, in quantum corpus cum libidine seminatur. Vnde & transductio originalis peccati fit per translationem corporis, cum libidine seminatur. Et lect. 1. in c. 14. Job: Semen quidem hominis immundum est, non secundum naturam, sed secundum concupiscentiæ infectionem, &c. Et 1. 2æ qu. 82. a. 4. ad 3. Libido, quæ transmittit peccatum originale in prolem, non est libido actualis, quia dato, quod virtute divina concederetur, quod nullam inordinatam libidinem in actu generationis sentiret, adhuc transmitteret in prolem originale peccatum, sed libido illa intelligenda est habitualiter. Similia habet qu. 81. art. 1. ad 2. & 3. cit. lib. & art. ad Annibald. ad 1. dicit, Quod licet in semine non possit esse culpa, sit tamen ibi aliqua infectio ex libidine causata, quæ est principium culpæ, sicut in semine leprosi non est lepra, sed aliqua corruptio, quæ est principium lepræ.

Sæpè etiam S. Augustinus utitur similitudine desumpta à podagra, aliisque corporis membris, qui in proles propagantur, ut lib. 2. oper. jam perfecti c. 87. lib. 6. cont. Julian. c. 18. lib. 2. de nupt. c. 43. &c. & ab arboribus correctis germina vitiosa producentibus, ut lib. 1. de nupt. c. 19.

Ut autem meliùs intelligatur, quomodo hæc peccati

E

cati

cati transfusio fiat, servit illud S. P. Augustini l. 3. de peccat. merit. c. 7. In Adam omnes tunc peccaverunt, quando in ejus natura illi insita, in qua eos gignere poterat, adhuc omnes illi unus fuerunt, &c. quidquid erat in futura propagine, vita unius hominis continebat. Et illud l. 5. cont. Julian. c. 4. Ut ergo & anima & caro pariter utrumque puniatur, nisi quod nascitur renascendo emendetur, profecto aut utrumque vitiatum ex homine trahitur, aut alterum in altero tanquam vitioso vase corrumpitur, ubi occulta justitia divina legis includitur. Licet autem in semine non sit anima, est tamen in illo virtus dispositiva corporis, ad animæ receptionem. Sicut licet pes, qui est subjectum podagræ, non sit in semine, est tamen in illo virtus formativa membrorum, & dispositiva ad animam, & hinc podagricus gignit podagricum. Consonat S. Thomas 1, 2æ qu. 81. a. 1. in Corp. ubi ait: *Alia via procedendum est, dicendo, quod omnes homines, qui nascuntur ex Adam, possunt considerari, ut unus homo, in quantum conveniunt in natura, quam à primo parente accipiunt, secundum quod in civilibus omnes homines, qui sunt unius communitatis, reputantur quasi unum corpus, & tota communitas quasi unus homo. Sicut ergo Porphyrius dicit, quod participatione speciei plures homines sunt unus homo; sic igitur multi homines ex Adam derivati sunt tanquam multa membra unius corporis. Actus autem unius membri corporalis, puta manus, non est voluntarius voluntate ipsius manus, sed voluntate anima, quæ primò movet membrum. Unde homicidium, quod manus committit, non imputaretur manui ad peccatum, si consideraretur manus secundum*

dum se us divisa à corpore, sed imputatur ei, in quantum est aliqua hominis, quod movetur à primo principio motivo hominis. Sic igitur inordinatio, quæ est in isto homine ex Adam generato, non est voluntaria voluntate ipsius, sed voluntate primi parentis, qui movet motione generationis omnes, qui ex ejus origine derivantur, sicut voluntas animæ movet omnia membra ad actum. Unde peccatum, quod sic à primo parente in posteros derivatur, dicitur originale: sicut peccatum, quod ab anima derivatur, ad membra corporis dicitur actuale. Et sicut peccatum actuale, quod per membrum aliquod committitur, non est peccatum illius membri, nisi in quantum illud membrum est aliquid istius hominis, propter quod vocatur peccatum humanum: ita peccatum originale non est peccatum hujus personæ, nisi in quantum hac personæ recipit naturam à primo parente: unde & vocatur peccatum naturæ, secundum illud Ephes. 2. Erantus naturæ filii iræ. Hanc doctrinam olim in Concilio Trid. ab hujus Doctoris discipulo supra laudato Episcopo Paschali Dominicano fuisse appositè applicatam refert Card. Pallav. in historia Trid. lib. 7. c. 8. nu. 5. Appositè, inquit, explicavit Paschalis similitudinem à S. Thoma mutuatus. Quemadmodum enim nostra membra, quamvis libertatis & rationis expertia, dicuntur ex eo delictum patrare, quod ad operis illiciti deformitatem moventur ab imperante animi facultate, quæ in eo peccat: non aliter infantes, quanquam nihil voluntariè de se commiserint, unde in eo statu tot bonis vacuo, & nec hominis fini, nec debite Deo subiectioni consentaneo nasci deberent, dicuntur tamen in Adamo peccasse, quatenus

is, qui naturam humanam in sua fecunditate integrè continebat, suaq; in electione bonum, malumve illius naturæ statum effecit per voluntarium delictum, ut universa sui generis posteritas, cum ea macula, eaq; perverſione nasceretur. Atque ad hoc clariùs exprimendum, S. Thomæ pariter adduxit, ubi adnotat, in Adamo ab ipsius peccati macula naturam contaminatam, contra verò in nobis à natura macula nos ipsos contaminari. His adde illud, quod docet S. Thomas qu. 3. de potentia, a. 9. ad 3, & alibi, videlicet animam ex hoc infici, quòd fiat cum carne à parente traducta, una natura non quasi corpore agente in animam, sed per quandam collimitationem unius ad alterum, quia forma recipitur in materia secundùm conditionem ipsius materiae. Vnde ex hoc ipso, quòd corpus illa virtute privetur, quâ perfectè erat subijcibile animæ, sequitur etiam, quòd anima illa virtute careat, quæ perfectè subditum corpus regat, & talis defectus originalis iustitiæ culpa est natura, prout consideratur consequens ex voluntate alicujus habentis naturam, ex quo natura traducta est.

Dices : Peccatum non est magis in femine, quàm in sputo, secundùm S. Anselm. lib. de concept. origin. c. 7. ergo non potest femine mediante transire in animam. Distinguo antecedens; non est in femine actu, concedo; non est virtute, in quantum est principium generationis humanæ, non valens naturam producere, cum iustitia originali, sed ea privatam; nego antecedens, & consequentiam.

Instabis: Semen corrumpitur, dum foetus generatur. Distinguo assumptum: corrumpitur, quoad corpulenta-

pulentam materiam, concedo; quoad virtutem formativam, nego. hæc enim inclusa in semine est, & manet corpore formato, fitque corporis vegetativa, secundum S. Thomam cit. qu. & a. de 101. ad 16. & a. 11. ad 8.

Dices secundò: Hæc doctrina est difficilis intellectu & intricata. Respondeo hoc verum esse, aliàs non ita torfisset ingeniorum monstrum S. Augustinum. Qui non intelligit, dicat cum eodem S. Patre Epist. 167. juxta noviss. edition. aliàs 29, dum interrogatur: *Cùm quidam ruisset in puteum, ubi aqua tanta erat, ut eum magis exciperet, ne moreretur, quàm suffocaret, ne loqueretur, accessit alius, & eo viso miserans ait. quomodo huc cecidisti? at ille: Obsecro, inquit, cogita, quomodo hinc me liberares, non quomodo huc ceciderim, quæras. Ita quoniam fatemur, & fide catholica tenemus de reatu peccati tanquam de puteo, etiam parvuli infantis animam Christi gratia liberandam, satis est ei, quòd modum, quo salva sit, novimus, etiamsi nunquam, quomodo in malum illud devenerit, noverimus.*

Colligitur ex hac doctrina, de transfusione peccati originalis, per concupiscentiam, non esse necessariò recurrendum ad pactum sive conventionem initam inter Deum & primum hominem, de danda aut neganda posteris justitia originali, & vi cujus hi in ipso constituentur, nisi aliquis per pactum intelligat decretum, quo Deus conformiter naturæ rerum decrevit, ut Adam esset caput totius generis humani. Posterii enim non fuerunt in primo homine, propter hujusmodi arbitrariam conventionem, aut pactum, sed propter ge-

nerationem carnalem, qua ab illo tanquam fonte profuunt, & sicut vitiato fonte vitiatur omnis aquæ canalis; ita vitiata natura primi hominis, vitiatur illi tanquam in suo fonte sive principio, in quo continebantur independenter ab omni pacto, eo ferè modo, quo manus, ut S. Thomas loc. proximè citato, id est, qu. 81. a. 1. in Corp. ait, *ex natura rei incurrit peccatum voluntatis, à quâ movetur tanquam primo principio motivo hominis, quod non incurreret, si consideraretur secundùm se, ut divisa à corpore.* Qua de causa S. Augustinus cum urgeretur à Pelagianis, ut ostenderet, quomodo peccatum originale à parentibus fidelibus posset traduci in filios, nunquam recurrit ad ullum pactum, sed semper ad concupiscentiam æstuantem, etiam in concubitu fidelium, sicque traducens in prolem peccatum adeo, ut admitteret non contracturos peccatum originale illos, qui per concupiscentiam non gignerentur, ut patet ex Epist. 89. Proinde isti, quem fortè invenerint infantem, non ex illius unius hominis concupiscentia procreatum, ipsum dicant illi damnationi non esse obnoxium, nec per Christi gratiam ab illa damnatione esse liberandum. Si autem Augustinus hujusmodi pactum initum agnovisset, non fuisset opus recurrere ad concupiscentiam, eò quòd pactum illud extenderit se ad omnes, sine respectu ad concupiscentiam, sicque facilè respondere potuisset, idèd parvulos contrahere peccatum originale, quia essent filii Adami, & per pactum in ipso constituti, sive voluntates eorum positæ à Deo per pactum in voluntate illius, ita, ut si ille peccaret, etiam hi peccati fierent rei, sive gignerent.

nerentur per concupiscentiam, sive non, etsi non peccaret, Deus obligaretur infundere his quoque justitiam. At si ita respondisset, æquè facilè Adversarij pactum illud negassent, & fortè intulissent ex hoc sequi, quòd Deus parvulos fidelium per propriam voluntatem formaliter aut virtualiter constituat peccatores, eò quòd seclusa concupiscentia nullum vitium sit in generantibus fidelibus & sanctis, sicque non pateat ulla rima, per quam posset in animam pervadere peccatum. Adde S. Thomam etiam de tali pacto non meminisse.

Objicies, si peccatum, quod Adam commisit, mediante vitioso semine transfundatur, quemadmodum podagra & lepra transfunditur, sequitur, etiam aliorum parentum peccata transfundi in filios, quia est par ratio; sed hoc dici non debet; ergo non sic transfunditur peccatum originale. Respondeo negando sequelam & probationem ejus. Sic olim argumentatus fuit Julianus contra S. Augustinum lib. 6. operis perfecti c. 21. dicens: *Vide interrogatio nostra quanta sit brevitas & lucis, si peccatum quod Adam commisit voluntate susceptum est, & potuerit fieri naturale, cur hæc, quæ sunt quotidie peccata, quæ voluntas orimiosa committit, in deformitatem & præjudicia seminum non congeruntur? Quod si ista non minus atrocita, quam plura, ingenerari nequeunt, qua lege, qua conditione, quo privilegio illud solum vindicatur ingentum, si unius generis peccata sunt, quæ novimus, quæ lex arguit, quæ æquitas punit, & illud primi hominis, quod voluntate commissam, & æquitate punitum est?* Responder S. Augustinus, & as-

signat disparitatem: Sicut poena humanarum miseria-
rum, quas communiter perferunt filij Adam à die exitus
de ventre matris eorum, ideò sunt omnium, quia parentes
communes sunt omnium, de quorum pravaricatione ista
venerunt; ita ipsorum duorum pravaricatio tam magnum
peccatum debet intelligi, ut posset omnium ex viro & mu-
liere nascentium in deterius mutare naturam, & com-
muni reatu tanquam hereditarij debiti obligare chirogra-
phum: Quisquis ergo dicit, talem conditionem quorum-
libet delictorum, quae nunc committuntur, esse debuisse,
qualis fuit conditio delicti illius, quod in illius vita tanta
felicitate & tanta non peccandi facilitate commissum est,
etiam ipsas duas vitas debet aequare, eam scilicet, quae
nunc agitur. & eam; quae in illis sanctis & beatis delictis
agebatur. Quod si esse stolidissimum cernis, desine de pec-
catis praesentis saeculi velle praescribere, ne illud magnum
peccatum habeat suam vim, & suum meritum singu-
lare.

Hac est igitur disparitas, quod magnum illud pec-
catum non solum nocuerit personae primorum paren-
tum, sed omnium ab ipsis descendentium mutaverit
naturam, cauendo in omnibus privationem iustitiae
originalis, omnibus communis; alia verò noceant
solis personis subtrahendo gratiam sanctificantem ipsis
solis datam. Idem ob eandem rationem sentit S.
Thomas lect. 3. Rom. 5. dicens: Licet primum pec-
catum primi parentis per originem traducatur in posteros,
alia tamen eius peccata, vel etiam aliorum hominum in
filios non traducuntur, quia per solum primum peccatum
sublatum est bonum natura, quod erat per originem na-

tura traducendum. Per alia verò peccata subtrahitur bonum gratiæ personalis, quod non transit ad alios posteros. Idem docet in pluribus aliis scriptis. Pro quibus melius adhuc intelligendis.

Notandum, quod licet per libidinem proximorum reatum peccatum originale transeat in posteros, non tamen illa possit inficere prolem peccato, nisi in quantum consequitur ex voluntate mala primi parentis, & quamvis peccatum proximi parentis sit propinquius proli, quam primi parentis, natura tamen ab Adamo solo infecta est propinquior, quam parens proximus. Quando autem dicitur ante circumcissionem filios fuisse damnatos propter infidelitatem parentum, non est sensus, quod infidelitatis peccatum fuerit in illos transfusum, sed quod ob infidelitatem non receperint remedium peccati.

Colligitur secundò. Peccatum primi hominis non transire in posteros per modum demeriti, sed per modum traductionis consequentis traductionem naturæ ut inquit S. Thomas in 2. dist. 20. quæst. 2. a. 3. ad 3. *Quia non unius personæ actus toti naturæ mereri vel demereri potest, nisi limites humana natura transcendat, ut patet in Christo &c. Hinc etiam per pœnitentiam vel quodcunque primi hominis meritum non potuit tota natura reparari. Ut docet S. Doctor opusc. 3. c. 198. Unde quando qu. 4. de malo a. 1. ad 18. dicit: Adamam habuisse rationem causæ universalis, & ita per ejus actum fuisse corruptam totam naturam humanam, quæ ab ipso propagatur; vult tantum habuisse rationem causæ uni-*

versalis, in quantum omnes (nisi per privilegium excipiantur) ab ipso descendentes per generationem contrahant peccatum originale.

Colligitur tertio, justificationem parentum non impedire transfusionem peccati originalis, in parvulos ab illis descendentes, quia illa non liberat à concupiscentia parentes, neque semen ab infectione, licet concupiscentia in illis non habeat veram & propriam rationem peccati.

Colligitur quarto, quod si Adam non peccasset, & aliquis ex posteris ejus peccasset, hujus filii cōtraxissent peccatum originale: & hæc quoque est sententia S. Thomæ in 2. dist. 33. q. 1. a. 1. ad 3. ubi ait: *In quocunque autem homine fuisset inventa natura integra, per peccatum ipsius poterat corrumpi in eo, & in his qui ab eo descenderent*: Et q. 5. de malo a. 4. ad 2. *Si ergo aliquis ex posteris Adæ peccasset, eo non peccante, moreretur quidem propter suum peccatum actuale, sicut Adam mortuus fuit; sed posterii ejus morerentur propter peccatum originale.* Ratio est insinuata supra: quia sicut justitia originalis fuit donum collatum toti naturæ, ita peccatum, per quod tollebatur illud donum, debebat esse vitium naturæ; sed, si Adamo non peccante, aliquis ex posteris peccasset, fuisset sublatum tale donum, videlicet justitia originalis transfundenda in descendentes, ergo etiam transfusum fuisset peccatum.

Neque obstat, quod de facto Adamus solus fuerit caput suorum posterorum, & justitia illi collata fuerit, ut donum naturæ, quia si ille non peccasset, singuli fuissent

fuiſſent caput ſuæ poſteritatis, ita ut, iis deficientibus, in-
ficerentur poſteri eorum, ob communicatam naturam
infectam, per peccatum, quo deſtructa & perdita fuiſ-
ſet libere juſtitia ab Adamo juſto accepta & à poſteris
recipienda, ſi proximus parens etiam non peccaſſet,
tanquam naturæ donum, donec aliquis peccaret.

Dices: Modo, non obſtante juſtitia proximi paren-
tis, tranſit peccatum Adæ in poſteros illius; ergo in
dicto caſu pariter non obſtitiffet peccatum proximi
parentis tranſuſioni juſtitia ab Adamo. Reſpondeo
negando conſequentiam; quia modo proximus pa-
rens juſtus non liberatur ab infectione naturæ per ju-
ſtitiam: in noſtro autem caſu proximus parens per pec-
catum infeciffet naturam integram.

Quæres. An omnis peccati radix ſit concupiſceu-
tia & ignoran. ? Ante reſolutionem

Nota, voluntatem humanam tentari & ad pecca-
tum incitari mediante ſenſibus hoc modo: Primò
movenitur à bonis ſenſibilibus ſenſus externi, & in iis
excitata apprehenſio excitat in imaginativa imagina-
tionem, & hæc in appetitu ſenſitivo commotionem,
hæc perturbat phantaſiam: deinde phantaſia turbat
intellectum, qui ab ea ſumit ſpecies, quarum auxilio ju-
dicat de rebus ſenſibilibus, perturbato intellectu per-
turbatur voluntas, & conſentit delectationi malæ.
Hunc tentandi modum explicat S. Auguſtinus ſimili-
tudine petita à ſerpente, qui mulierem decepit in Para-
diſo l. 2. de Gen. contra Manichæos c. 14. *Etiã
nunc, inquit, in uno quoque noſtrum nihil aliud agitur,*

cum

cum ad peccatum quisque delabitur, quam tunc actum est in istis tribus, serpente, muliere & viro. Nam primò sit suggestio, sive per cogitationem, sive per sensus corporis, vel videndo, vel tangendo, vel audiendo, vel gustando, vel olfaciendo: quæ suggestio cum facta fuerit, si cupiditas non moveatur ad peccandum, excludetur serpentis astutia: si autem mota fuerit, quasi mulieri jam persuasum erit, sed aliquando ratio viriliter etiam commotam cupiditatem refranat atque compescit. Quod cum sit, non labimur in peccatum; sed cum aliquanta luctatione coronamur. Si autem ratio consentiat & quod libido commoverit, faciendum esse decernat, ab omni vita beata tanquam de paradiso expellitur. homo jam enim peccatum imputatur, etiamsi non subsequatur factum, quoniam rea tenetur conscientia.

Nota secundò. Non semper voluntatem provocari à motibus concupiscentiæ, ad peccandum. Non enim semper, inquit S. Pater Augustinus lib. 3. cont. Jul. c. 19. Est desiderium contra quod pugnemus, sed si tunc non est, quando occurrit, quod concupiscatur, sive animo cogitanti, sive sensibus corporis, fieri potest, ut insit qualitas mala, sed nulla sit tentatione commota, sicut inest timiditas homini timido, & quando non timet.

Respondeo ad quæstionem. Omnis peccati radicem esse concupiscentiam & ignorantiam. Est manifesta S. Augustini doctrina. Probatum primò ex lib. 2. de peccato merit. & remiss. c. 17. Nolunt homines facere quod justum est, sive quia latet, an justum sit, sive quia non delectant. Tanto enim quicunque vehementius volumus,

lumus, quanto certius, quam bonum sit novimus, eoque delectamur ardentius. Ignorantia igitur & infirmitas vitia sunt, quæ impediunt voluntatem, ne moveatur ad faciendum opus bonum, vel ab opere malo abstinendum. Probatum secundò ex Enchr. ad Laurent. c. 81. Duabus ex causis peccamus, aut non videndo quid facere debeamus, aut non faciendo, quod debere fieri iam videmus: quarum illud ignorantia malum est, hoc infirmitas. Probatum tertio ex lib. de perfect. justit. c. ult. Non offendit, nisi cui mala concupiscentia contra justitiæ rationem appetendo, vel vitando faciendum, vel dicendum, vel cogitandum aliquid, quod non debuit, sive fallens, sive prevalens persuadet.

Ex his clarè constat secundum Augustinum radicem & fontem omnium peccatorum esse concupiscentiam & ignorantiam.

Obicies primò: Augustinus in aliis locis docet, quod omnia peccata oriuntur ex concupiscentia; ergo sibi contradicit in locis proximè citatis asserens, concupiscentiam & ignorantiam esse radicem peccatorum. Antecedens probatur primò ex serm. 6. de verb. Apost. c. 1. ubi ait: *Quidquid est peccatorum in dictis, in factis, in cogitationibus, non exoriuntur nisi ex mala cupiditate, non exoriuntur nisi ex illicita delectatione.* Secundò ex illo Epist. 29. ad Hier. *Si omnes ibi essent virtutes, nullum esset vitium: si nullum vitium, nullum omninò peccatum. Quis autem sine aliquo peccato? quis ergo sine aliquo vitio, id est fomite quodam, vel quasi sine radice peccati.* Tertio ex illo l. 22. contra Faustum, c. 28.

c. 28. *Si nihil delectaret illicitum, nemo peccaret.*
 Quartò ex illo l. de spirit. & lib. c. 4. *Neque enim ul-
 lum peccatum nisi concupiscendo committitur.* Similia
 habet l. 6. cont. Jul. c. 15 & alibi ergo.

Respondeo negando consequentiam. Ideò enim
 S. Pater in loc. cit. & alibi in assignanda radice pecca-
 torum tantum concupiscentiæ mentionem facit, quia
 hæc ignorantiam comitatur, & causat. Qua de causa
 concupiscentia ab Augustino *fallens & cæca* appella-
 tur.

Objicies secundò: Si omne peccatum oriatur ex
 concupiscentia vel ignorantia, falsa est doctrina S.
 Augustini asserentis concupiscentiam & ignorantiam
 esse pœnam peccati. Respondeo negando seque-
 lam, quia conclusio non est intelligenda de homine
 innocente, sed lapsò. Homo enim innocens peccan-
 do in se produxit concupiscentiam, eandemque me-
 diante semine per generationem transfudit in poste-
 ros, quorum voluntas ab ea continuò sollicitatur ad
 malum, & vincitur, nisi à Deo fortior justitiæ amor in-
 spiretur & infirmitas sanetur.

Objicies tertio: Decrepiti senes peccant, in qui-
 bus concupiscentia est omninò extincta; ergo non
 omne peccatum in hoc statu naturæ lapsæ potest oriri
 ex concupiscentia. Respondeo negando antecedens
 & dico cum Augustino serm. 43. de verb. Dom. c. 9.
*Non quod volumus, facimus. quare? quia volumus, ut
 nulla sint concupiscentia, sed non possumus - - - premuntur
 nondum extinguuntur - - - ergo quamdiu hic vivitur, fra-
 tres,*

res, sic est; sic & nos qui senuimus in ista malitia, minores quidem hostes habemus, sed tamen habemus. Fatigati sunt quodammodo hostes nostri jam etiam per aetatem; sed tamen etiam fatigati non cessant qualibuscunque motibus infestare senectutis quietem. acrior pugna juvenum: novimus eam; transivimus per eam.

FINIS DISSERTATIONIS SECUNDÆ.

